

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра фінансового аналізу та аудиту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**Організація та методика контролю витрат діяльності суб'єкта
господарювання**

Студентки 2-го курсу 3-мз групи
Спеціальності 071 «Облік та
оподаткування»
спеціалізації «Фінансовий контроль
та аудит»

Білоус Єлизавети
Сергіївна

Науковий керівник

кандидат економічних наук,
доцент

Гоцуляк Володимир
Дмитрович

Гарант освітньої програми

доктор економічних наук,
професор

Назарова Каріна
Олександрівна

Київ 2021

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет фінансів та обліку

Кафедра фінансового аналізу та аудиту

Освітній ступінь «Магістр»

Спеціальність «Облік і оподаткування»

Спеціалізація «Фінансовий контроль та аудит»

Затверджую

Зав. кафедри _____

К.О. Назарова

30 грудня 2020 р.

Завдання

на випускню кваліфікаційну роботу студентіві

Білоус Єлизаветі Сергіївні

1. Тема випускного кваліфікаційного проекту (роботи): Організація та методика контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання (на матеріалах ТОВ "АВТО-СПРИНТ")

Затверджена наказом ректора від 28.12.2020 р. № 3916.

2. Строк здачі студентом закінченого проекту (роботи): 01.11.2021 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до проекту (роботи):

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-методологічних аспектів контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення методики контролю витрат підприємств торгівлі.

Об'єктом дослідження є витрати діяльності суб'єкта господарювання.

Предметом дослідження є організація та методика контролю витрат підприємств торгівлі.

4. Консультанти по роботі (проекту), із зазначенням розділів проекту, що стосуються їх:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

5. Зміст випускового кваліфікаційного проекту (роботи) – перелік питань по розділах, що належить розробити:

Вступ

Розділ 1. Теоретичні засади контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання

1.1. Економічна сутність та класифікація витрат діяльності підприємств торгівлі

1.2. Контроль та аналіз витрат в системі управління торговельного підприємства

1.3. Стан та перспективу розвитку підприємств торгівлі в Україні

Висновки до розділу 1

Розділ 2. Інформаційне забезпечення контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання

2.1. Аналіз нормативно-правового забезпечення та спеціальної літератури з питань дослідження

2.2. Облікове забезпечення контролю витрат діяльності підприємств торгівлі

2.3. Внутрішній контроль витрат діяльності торговельного підприємства

Висновки до розділу 2

Розділ 3. Організація і методика контролю витрат діяльності підприємств торгівлі

3.1. Організаційно-інформаційна модель контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання

3.2. Аналітичні процедури контролю витрат діяльності підприємств торгівлі

3.3. Методика контролю витрат діяльності торговельного підприємства в умовах використання інформаційних технологій

Висновки до розділу 3

Висновки і пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускного кваліфікаційного проекту(роботи)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Написання наукової статті за темою дослідження	15.06.2021	15.06.2021
2	Написання 1 розділу роботи	30.06.2021	30.06.2021
3	Написання 2 розділу роботи	02.09.2021	02.09.2021
4	Написання 3 розділу роботи	11.10.2021	11.10.2021
5	Написання вступу та висновків	25.10.2021	25.10.2021
6	Представлення роботи на кафедрі	01.11.2021	01.11.2021
7	Попередній захист випускної кваліфікаційної роботи	19.11.2021	

7. Дата видачі завдання «30» _____ грудня _____ 2020 __ р.

8. Керівник випускної кваліфікаційної роботи

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

9. Гарант освітньої програми

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

10. Завдання прийняв до виконання студент

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Основною метою діяльності підприємств торгівлі у сучасних умовах є максимізація прибутку, нарощення обсягів діяльності та капіталу, фінансова стабільність. Реальні можливості реалізації цієї стратегічної мети обмежені витратами діяльності й попитом на товари. Оскільки витрати – це основний фактор впливу на прибуток, то прийняття рішень на рівні управління є неможливим без контролю і аналізу розміру та рівня витрат, що обумовлює актуальність теми дослідження.

У роботі розглянуто питання економічної сутності витрат, досліджуються їх теоретичні аспекти контролю витрат діяльності підприємств торгівлі. Розглянуто порядок організації та проведення контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання з використанням сучасних інформаційних технологій.

Дослідження виконано на достатньому теоретичному рівні із застосуванням сучасних методів обробки економічної інформації, характеризується вирішенням поставлених питань обліку, аналізу та контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання. Основні положення та висновки роботи відповідають темі та предмету дослідження, достатньо повно розкривають його зміст. Надані пропозиції щодо вдосконалення організації та методики контролю витрат діяльності, мають практичну цінність і можуть бути використані в діяльності підприємств торгівлі.

Випускна кваліфікаційна робота Білоус Є.С. на тему «Організація та методика контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання» відповідає встановленим вимогам і може бути рекомендована до захисту.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи

_____ (підпис, дата)

Відмітка про попередній захист _____

(ПІБ, підпис, дата)

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента _____

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____

(підпис, прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри _____

(підпис, прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 2021 р.

Зміст

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні засади контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання	6
1.1. Економічна сутність та класифікація витрат діяльності підприємств торгівлі	6
1.2. Контроль та аналіз витрат в системі управління торговельного підприємства	9
1.3. Стан та перспективу розвитку підприємств торгівлі в Україні	13
Висновки до розділу 1	19
Розділ 2. Інформаційне забезпечення контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання	21
2.1. Аналіз нормативно-правового забезпечення та спеціальної літератури з питань дослідження	21
2.2. Облікове забезпечення контролю витрат діяльності підприємств торгівлі	23
2.3. Внутрішній контроль витрат діяльності торговельного підприємства	29
Висновки до розділу 2	34
Розділ 3. Організація і методика контролю витрат діяльності підприємств торгівлі	35
3.1. Організаційно-інформаційна модель контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання	35
3.2. Аналітичні процедури контролю витрат діяльності підприємств торгівлі	40
3.3. Методика контролю витрат діяльності торговельного підприємства в умовах використання інформаційних технологій	45
Висновки до розділу 3	53
Висновки і пропозиції	54
Список використаних джерел	58
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми. Торгівля є однією з провідних галузей в економіці будь-якої країни. Нині в цій сфері відбулось дуже багато змін у світі загалом. А в зв'язку з ситуацією на сході України, яка заважає нормальному функціонуванню економіки країни, ця галузь потребує оптимізації методик та методологій, а також – вливання нових, свіжих ідей задля покращення цього виду діяльності. В сучасних ринкових умовах лейтмотивом діяльності будь-якого підприємства, а особливо – торговельного, є максимізація обсягу прибутку. Одним із головних шляхів отримання більшого обсягу прибутку є зменшення витрат підприємства.

Вагомою умовою ефективної діяльності підприємства є досягнення того рівня витрат, при якому зростає конкурентоздатність підприємства та з'явиться тенденція до довгострокового економічного зростання суб'єкта господарювання. Рациональна організація і методика контролю витрат дасть змогу ефективно використовувати ресурси підприємства та мати вплив на торговельний процес на підприємстві, що призведе до покращення фінансового стану та підвищення рівня рентабельності.

Дослідженню питань контролю витрат підприємств торгівлі присвячено праці таких українських вчених: Ф. Бутинець, А. Гальчинський, С. Голов, В. Гордополов, В. Завгородній, О. Орлов, М. Пушкар, Є. Рясних, Л. Радецька, М. Чумаченко, І. Фаріон та ін. Незважаючи на велику кількість досліджень і публікацій щодо проблем контролю витрат діяльності підприємств, окремі їх аспекти залишаються дискусійними.

Недосконалість існуючої законодавчо-нормативної бази, брак конкретних методичних розробок стосовно організації та методики контролю витрат діяльності, багаточисельні дискусії науковців з цієї проблематики дають підставу стверджувати, що обрана тема дослідження є **актуальною**.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-методологічних аспектів контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання

та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення методики контролю витрат підприємств торгівлі.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

1. Доповнити визначення дефініції «витрати» з урахуванням специфіки сучасного середовища на торговельному ринку;
2. Дослідити класифікацію витрат діяльності підприємств торгівлі;
3. Визначити місце і роль контролю та аналізу витрат в системі управління торговельного підприємства;
4. Дослідити стан та перспективу розвитку підприємств торгівлі в Україні;
5. Провести аналіз нормативно-правового забезпечення та спеціальної літератури з питань дослідження;
6. Дослідити особливості облікового забезпечення контролю витрат діяльності підприємств торгівлі;
7. Розглянути систему внутрішнього контролю витрат діяльності торговельного підприємства;
8. Побудувати організаційно-інформаційну модель контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання;
9. Провести аналіз витрат діяльності досліджуваного підприємства;
10. Визначити особливості контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання в умовах застосування сучасних інформаційних технологій.

Об'єктом дослідження є витрати діяльності суб'єкта господарювання.

Предметом дослідження є організація та методика контролю витрат діяльності підприємств торгівлі.

Методи дослідження. У випускній кваліфікаційній роботі використано загальнонаукові методи дослідження: дедукції, індукції, групування – з метою проведення класифікації операційних витрат, здійснення їх аналізу; абстрагування (для визначення чинників, що впливають на операційні витрати підприємства); розрахунково-аналітичні прийоми (при проведенні розрахунків та побудови таблиць, графіків); статистичні методи – для аналізу структури й

динаміки витрат операційної діяльності; узагальнення і реалізації результатів (при формуванні висновків і пропозицій) та інші методичні прийоми.

Інформаційною базою дослідження є наукові розробки вітчизняних і закордонних вчених з питань обліку, аналізу і контролю витрат підприємства торгівлі, законодавчі і нормативні акти України, які регламентують методологію обліку і контролю витрат операційної діяльності, офіційні дані Держкомстату України, фактографічна інформація ТОВ «АВТО-СПРИНТ», матеріали періодичних видань.

Гіпотеза випускної кваліфікаційної роботи полягає у припущенні, що використання комплексу відповідних методів та системного підходу до обліку, аналізу і контролю витрат діяльності торговельного підприємства дозволить удосконалити інформаційну систему управління та підвищити ефективність прийняття управлінських рішень.

Наукові результати роботи полягають в критичному підході до діючої практики ведення контролю витрат, уточненні їх класифікації, виробленні рекомендацій щодо систематизації даних щодо окремих видів витрат, надання рекомендацій стосовно удосконалення системи контролю витрат торговельних підприємств.

Практичне значення полягає у векторній направленості на вирішення актуальних проблем ефективного проведення аналізу та контролю витрат діяльності торговельного підприємства в умовах цифрової економіки. Висновки та пропозиції, здобуті в процесі дослідження, спрямовані на вдосконалення методики аналізу та контролю витрат суб'єкта господарювання. Впровадження методичних розробок і рекомендацій у практичну діяльність підприємств дозволить забезпечити управління своєчасною та достовірною інформацією, необхідною для прийняття ефективних управлінських рішень.

Публікації. За темою випускної кваліфікаційної роботи опубліковано наукову статтю «Внутрішній контроль витрат операційної діяльності суб'єкта господарювання» в збірнику наукових праць студентів «Фінансова аналітика та аудит».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОНТРОЛЮ ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1. Економічна сутність та класифікація витрат діяльності підприємств торгівлі

Діяльність будь-якого підприємства є неможливою без свідомого витрачання різного роду ресурсів. Ринкові відносини, закономірності їх розвитку складені так, що спочатку мають місце саме витрати ресурсів, а згодом – результат, що має місце після цих витрат. Закономірно, що лейтмотивом діяльності кожного підприємства в сучасних ринкових умовах є якомога активна максимізація прибутку.

Реальні можливості реалізації стратегічної мети в багатьох випадках обмежені витратами діяльності та попитом на продукцію та товари. Отримання найбільшого ефекту з найменшими витратами, економія природних, трудових, матеріальних і фінансових ресурсів залежать від того, як підприємство вирішує питання управління витратами, котре передбачає пошук способів їх зниження [27].

Саме витрати є шлагбаумом, котрий заважає в отриманні того, максимального прибутку, який є необхідним менеджменту підприємства, але, водночас, вони є тією рушійною силою, яка здійснює колосальний вплив на обсяг пропозиції.

Поняття «витрати» активно використовується не тільки в вітчизняній, але й у зарубіжній науковій практиці. Лише в англійській мові можна нарахувати декілька синонімів до категорії «витрати»: «cost», «expenditure», «expenses», «spending» і т.д. Отже, це дає нам привід розібратися у самому змісті даного поняття.

У П(С)БО 16 «Витрати» витрати і витрати не розглядаються як окремі види, а включаються загалом до загальновиробничих витрат підприємства [8].

Переважна більшість українських учених визначають категорію «витрати», в основному, як поточні витрати підприємства, представлені показником собівартості продукції [13,59,35].

У зв'язку з тим, що в сучасній літературі існує багато трактувань до поняття «витрати», то пропонуємо їх систематизувати у вигляді таблиці. (табл. 1.1.).

Таблиця 1.1.

Трактування категорії «витрати» різними авторами

Автор(-и)	Наукова праця	Визначення поняття «Витрати»
Атамас П. Й.	Навчальний посібник «Управлінський облік»	Витрати – це вартість використання предметів праці (сировини, матеріалів, палива тощо), витрат на оплату праці та частини вартості використаних засобів праці у розмірі їх амортизації.
Бутинець Ф.Ф.	Стаття «Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління»	Витрати: 1) витрат, як грошового вираження суми ресурсів, використаних з певною метою; 2) витрат, як економічного показника роботи підприємства, що характеризує суму витрат понесених в процесі господарської діяльності.
Голов С.Ф.	Навчальний посібник «Управлінський облік»	Витрати – це кошти підприємства, пов'язані з формуванням потрібних ресурсів та їх використанням.
Мельник Л. Г., Корінцева О. І.	Навчальний посібник «Економіка підприємства»	Витрати – це прямі і непрямі, фактичні і можливі виплати або упущена вигода, необхідні для того, щоб залучити й Отримати ресурси в межах даного напрямку.
Пушкар М.С.	Підручник «Фінансовий облік»	Витрати – це сума спожитих на виробництво товарів, робіт і послуг факторів виробництва (ресурсів).
Сук Л. К.	Навчальний посібник «Бухгалтерський облік»	Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучень або розподілення власниками).
Череп А.В.	Автореферат «Управління витратами підприємств харчової промисловості в ринкових умовах господарювання»	Витрати – економічної категорії, що відображає вартість матеріальних, трудових і інформаційних ресурсів та технологічного обслуговування процесу виробництва при створенні продукції.

Класифікація витрат – необхідний науковий елемент пізнання всіх затрат, які існують на підприємстві, і частини тих, що забезпечують створення продукції. Провівши дослідження у сфері класифікації операційних витрат, та

побачивши, що різні автори, різні видання пропонують різні види та підходи до класифікації витрат, ми можемо здійснити класифікацію витрат за певними ознаками (табл. 1.2.)

Таблиця 1.2.

Класифікація витрат підприємства

Класифікаційні ознаки	Види витрат	Напрями використання класифікаційних ознак
1	2	3
За видами витрат	Витрати за економічними елементами (що саме та в якому обсязі витрачено на виготовлення); витрати за статтями калькуляції (на що зроблені витрати)	Управлінський облік. Економічний аналіз. Контроль і аналіз виробничих витрат. Планування оборотних коштів підприємства
За календарним періодом	Витрати поточні; майбутніх періодів; довгострокові; одноразові	Забезпечення правильного відображення витрат у складі собівартості
За доцільністю використання	Доцільні (витрати, передбачені технологією та організацією виробництва) та недоцільні (витрати, у результаті яких не будуть отримані доходи)	Управлінський облік. Економічний аналіз. Планування
За місцем виникнення витрат на виробництво продукції	Витрати за цехами; дільницями; за службами та іншими структурними підрозділами (тобто за центрами відповідальності, які виділяються в самостійні об'єкти обліку)	Контроль та управління витратами виробничих ресурсів і визначення виробничої собівартості продукції
За способом перенесення вартості на продукцію	Прямі (пов'язані з виробництвом окремих різновидів продукції і прямо відносяться на одиницю продукції) та непрямі (пов'язані з виробництвом різних виробів) витрати.	Управлінський облік, фінансовий, бухгалтерський облік, фінансова звітність та прийняття рішень
За ступенем ризикованості витрат	Високоризиковані (витрати на службові відрядження, винагорода за професійні послуги, списання); Середньоризиковані (амортизація) Низькоризиковані (оплата праці, податки)	Контроль за витратами, стратегічний аналіз та стратегічне планування.

В таблиці ми можемо побачити останню класифікацію «За ступенем ризикованості витрат», що є запропонованою нами. Ця ознака має на увазі те,

що провадження бізнесу є саме по собі ризикованим, а у сфері витрат є найбільш очікуваними саме ті ризики, з якими стикається підприємство у ході своєї діяльності. Градація видів витрат відбувається в залежності від тих ризиків, які є можливими у певному виді витрат. Наприклад, в адміністративних витратах є можливими спекуляції, умисні завищення витрат, що є негативним фактором впливу для підприємства.

А ось витрати на оплату праці є низькоризикованими, оскільки в них є практично неможливими ті спекуляції, які можуть бути негативними для підприємства, так як дані суми є задекларованими, визначеними та стійкими.

Вагоме значення в управлінні витратами займає класифікація витрат за центрами відповідальності, що використовується для поточного контролю за витратами виробництва і реалізації продукції. Витрати за центрами відповідальності класифікують на витрати виробництва, витрати цеху, технологічного переділу тощо.

1.2. Контроль та аналіз витрат в системі управління торговельного підприємства

Процес управління об'єктом (в тому числі підприємством торгівлі, витратами, собівартістю, прибутком та ін.) полягає в цілеспрямованому впливі на об'єкт управління з метою досягнення мети існування (функціонування) зазначеного об'єкту.

Управління витратами необхідно розглядати в двох різних аспектах: як процес, тобто сукупність конкретних дій, що спрямовані на досягнення певної мети, і як систему, тобто сукупність взаємозалежних та взаємопов'язаних елементів, які у своїй взаємодії повинні забезпечувати процес управління.

Оскільки витрати безпосередньо впливають на кінцеву мету діяльності підприємства – отримання прибутку, витрати можна виділити в окремий об'єкт

управління, а в системі управління визначити спеціальну підсистему управління витратами з їх плануванням, обліком, контролем та регулюванням.

Складові системи управління витратами підприємства торгівлі наведено на рис. 1.1.

Рис. 1.1. Складові системи управління витратами підприємств торгівлі

[21]

Щоб визначити місце і роль контролю та аналізу витрат в системі управління підприємством торгівлі, розглянемо загальну модель управління витратами (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Контроль та аналіз в системі управління витратами підприємств торгівлі [21]

Як видно з даної моделі аналіз і контроль є основними складовими системи управління витратами і собівартістю продукції. Крім того аналітичні процедури притаманні кожній підсистемі управління.

При дослідженні теоретичних розробок у сфері менеджменту, а також практичних аспектів діяльності підприємств торгівлі, з'ясовано, що в системі управління витратами підприємства торгівлі аналіз і контроль займають

провідне місце, оскільки є не тільки його інформаційним забезпеченням, а і основними етапами процесу управління.

Контроль витрат торговельного підприємства – це перевірка фактичних показників споживання ресурсів та здійснених операційних витрат у процесі діяльності торговельного підприємства їх запланованим (нормативним) значенням.[24]

Основними завданнями внутрішнього контролю витрат підприємств торгівлі є:

- систематичне та планомірне спостереження за поведінкою витрат, а також за факторами, що призвели до зміни їх рівня;
- виявлення відхилень фактичних результатів від планових показників витрат і собівартості продукції;
- прогнозування результатів діяльності підприємства з врахуванням зміни рівня витрат; обґрунтування необхідності коригувальних впливів на витрати і вибір методу такого впливу;
- визначення обґрунтованості формування витрат за окремими елементами витрат і собівартості продукції за калькуляційними статтями;
- вивчення стану аналітичного і синтетичного обліку;
- обґрунтування правильності розподілу витрат;
- виявлення внутрішньогосподарських резервів зниження витрат.

Прийняття будь-якого обґрунтованого управлінського рішення на підприємстві торгівлі неможливе без детального економічного аналізу в цілому і аналізу витрат, зокрема. Останній, як інструмент контролю, передусім, покликаний забезпечити необхідною інформацією управлінський персонал підприємства, який відповідає за планування, організацію контролю за господарсько-фінансовими операціями та приймає в межах своєї компетенції різноманітні адміністративні рішення. Крім цього, аналіз є базовим інструментом функції контролю, який реалізується через систему порівнянь інформації. Значущість всебічного аналізу витрат для підприємств торгівлі зумовлена тим, що завдяки йому можна регулювати і контролювати витрати, визначити ефективність витрат, перевірити господарські показники і ведення

розрахунково-облікових операцій, обґрунтовано підійти до ціноутворення окремих видів продукції, розробляти перспективні програми.

Прийняття рішень у процесі управління має відповідати загальним вимогам, що ставляться до будь-яких управлінських рішень. Рішення мають бути обґрунтованими, цілеспрямованими, кількісно і якісно визначеними, правомірними, оптимальними, своєчасними, комплексними, та ін. Дотримання цих принципів досягається завдяки реалізації таких функцій і інструментів управління як контроль та аналіз.

1.3. Стан та перспективи розвитку підприємств торгівлі в Україні.

Торгівля – одна з наймісткіших галузей економіки будь-якої країни як за кількістю зайнятих в ній людей, так і за обсягом діяльності та внеском в загальний економічний потенціал. В межах однієї країни торгівля виконує суспільно необхідну функцію – доведення товарів від виробника до споживача.

Головним результатом розвитку ринку ритейлу в Україні останніми роками було збільшення ролі сучасної організованої торгівлі. Водночас українському ринку роздрібної торгівлі поки що не властиві тенденції, характерні для інших країн Центральної і Східної Європи. Тому, розглядаючи стан і перспективи розвитку торговельних мереж в Україні, слід звернути увагу на ситуацію в країні та стрімкий вихід на ринок торговельних мереж різних форматів торгівлі, що загострює серед них конкуренцію.

В умовах євроінтеграційних прагнень України, незважаючи на труднощі соціально-економічного й політичного характеру, торговельна діяльність залишається однією з ключових галузей національної економіки. За даними національних рахунків, частка доданої вартості, що формується у сфері оптової та роздрібної торгівлі, у 2019 р. досягла 16,2%, частка зайнятих у сфері торгівлі становила 26,4%, а частка реалізованої продукції у загальному обсязі – 37,7% [48].

Упродовж 2000–2020 рр. економічне зростання в Україні характеризувалося нестабільністю, суттєвим зниженням реальних темпів у 2005 і 2008 рр., кризовим спадом у 2009 р., наростаючим падінням ВВП починаючи з 2013 р. та поступовим поживленням у 2016 р., про що свідчить показник 2,3%. Падіння промислового виробництва у 2009 р. становило 22% і було зумовлено наслідками світової фінансово-економічної кризи. Однак у 2020 р. знову було зафіксоване вкрай високе падіння (на рівні 13,4%), що було зумовлене скороченням зовнішнього і внутрішнього попиту на товари та послуги що було спричинено пандемією SARS-COV-2.[48]

Суттєвим залишається розрив в обсягах роздрібного товарообігу в міських та сільських регіонах. Зокрема, у 2005 р. цей розрив становив 5,54 рази на користь міських поселень, а у 2020 р. – 5,12 рази. Крім того, забезпеченість населення об'єктами торгівлі у міських поселеннях краща на понад третину, а торговельною площею – майже у чотири рази. Наведені тенденції вказують на погіршення розвитку внутрішнього споживчого ринку та, як наслідок, якості життя населення, результатом чого є зменшення інвестиційної привабливості сільських поселень, підвищення рівня їх периферійності та депресивності.[48]

Зростання й удосконалення внутрішнього ринку значною мірою залежать від динамічного та ефективного розвитку торгівлі вітчизняними товарами широкого вжитку. В Україні сформувався специфічний трисегментний внутрішній ринок: організований ринок, який охоплює облікований товарообіг зареєстрованих торговельних підприємств; ринок фізичних осіб – приватних підприємців, який охоплює дрібнооптову і дрібнороздрібну мережу; тіньовий сегмент, який включає незареєстровану мережу торгівлі.[48]

Товарна структура оптового товарообігу торговельних підприємств у 2009–2020 рр. майже не зазнавала суттєвих змін, і частка продовольчих товарів у 2020 р. становила 16,2%, а непродовольчих – 83,8%. У структурі роздрібного товарообігу частка продовольчих товарів становить 41%, а непродовольчих – 59% (табл. 1.3).

Таблиця 1.3.

Товарна структура роздрібного та оптового товарообігу в Україні, %

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Оптовий товарообіг, у т.ч.:</i>												
Продовольчі товари	16,1	16,4	16,2	15,5	20,6	19,5	17,6	19,7	18,6	19,7	18,0	16,2
Непродовольчі товари	83,9	83,6	83,8	84,5	79,4	80,5	82,4	80,3	81,4	80,3	82,0	83,8
<i>Роздрібний товарообіг, у т.ч.</i>												
Продовольчі товари	41,6	38,2	35,3	34,4	40,0	39,5	38,9	40,2	41,1	41,3	41,1	41,0
Непродовольчі товари	58,4	61,8	64,7	65,6	60,0	60,5	61,1	59,8	58,9	58,7	58,9	59

Варто зауважити, що станом на сьогодні в Україні спостерігаються негативні тенденції в економіці, спричинені дестабілізацією регіонів, внаслідок пандемії SARS-COV-2 що призводить до дисбалансу в розвитку галузей, у тому числі і торгівлі. Саме в таких умовах постійного дисбалансу ринкової кон'юнктури керівництво торговельних підприємств потребує достатньої інформації про стан як внутрішніх чинників, так і зовнішнього середовища.

Дані табл. 1.3. засвідчують деяку тенденцію до зменшення частки продовольчих товарів у структурі роздрібного товарообігу.

Український ринок роздрібної торгівлі протягом 2009–2020 років став більш концентрованим, в результаті чого поступово збільшувалась питома вага операторів найбільших роздрібних мереж. Організована торгівля (зокрема, мережева торгівля) займає близько 55–60% ринку роздрібної торгівлі України, ринки – 40–45%. [48]

На сучасному етапі розвитку ринку спостерігаються перехід операторів на нові формати організації торгівлі, а також якісний ріст галузі (удосконалення та збільшення спектру послуг, сервісів, орієнтованих на попит споживачів).[48]

Враховуючи зростання значущості торговельних підприємств в економіці України, об'єктом магістерського дослідження обрано ТОВ «АВТО-СПРИНТ», що є підприємством торгівлі.

Основними цілями та завданнями підприємства є:

- Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й устаткуванням;
- Торгівля автомобілями та легковими автотранспортними засобами
- Торгівля іншими автотранспортними засобами
- Роздрібна торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів

Господарська діяльність товариства спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, фінансової стійкості з метою ефективного його функціонування.

Підприємство діє на основі повного господарчого розрахунку, забезпечує самоокупність, фінансування витрат господарської діяльності, матеріальне заохочення, соціальний розвиток колективу.

Динаміка показників фінансово-господарської діяльності ТОВ «АВТО-СПРИНТ» за 2016-2020 роки наведена у табл. 1.4. та проілюстрована на рис. 1.3, для розрахунку використані показники фінансової звітності (дод. А-М).

Необоротні активи в 2020 році порівняно з даними 2019 року зросли на 3600 тис.грн., що становить 3,2%, порівняно з 2018 роком вони зменшилися на 6350 тис.грн., а це на 5,1%, порівняно ж з 2017 та 2016 роками відбулось зменшення на 2350 тис.грн. (2,0%) та зріст на 210 тис.грн. (0,2%) відповідно.

Аналіз оборотних активів дозволив зробити висновки, що в 2020 році порівняно з 2019 роком їх вартість збільшилась на 2900 тис.грн. або на 13,9%. І це відбулося в першу чергу за рахунок збільшення грошових коштів і за рахунок зростання вартості запасів. Якщо ж порівняти з 2018, 2017 та 2016 роками, спостерігаємо також збільшення оборотних активів. Так порівняно з 2018 роком їх вартість збільшилась на 3580 тис.грн. (17,7%), порівняно з 2017 роком – на 5930 тис.грн. (33,1%) і порівняно з 2016 роком - 3870 тис.грн., а це майже на 20%.

Власний капітал в 2016, 2017 та 2018 роках мав позитивне значення, що говорить про вкрай стабільне становище товариства, але в 2019 та 2020 році ситуація ситуація трохи погіршилась за рахунок зменшення вартості власного капіталу.

Таблиця 1.4

Динаміка показників економічного потенціалу ТОВ «АВТО-СПРИНТ» за 2016-2020 роки

Показники	одиниці виміру	2016	2017	2018	2019	2020	Відхилення (+ / -) від							
							2016		2017		2018		2019	
							абс.	відн., %	абс.	відн., %	абс.	відн., %	абс.	відн., %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Активи - разом		136850	137550	144020	134860	141600	4750,0	3,5	4050,0	2,9	-2420,0	-1,7	6740,0	5,0
у т.ч. Необоротні активи	тис.грн	116840	119400	123400	113450	117050	210,0	0,2	-2350,0	-2,0	-6350,0	-5,1	3600,0	3,2
Оборотні активи	тис.грн	19950	17890	20240	20920	23820	3870,0	19,4	5930,0	33,1	3580,0	17,7	2900,0	13,9
з них: запаси	тис.грн	18420	16450	19150	19530	21310	2890,0	15,7	4860,0	29,5	2160,0	11,3	1780,0	9,1
грошові кошти	тис.грн	450	780	700	360	1350	900,0	200,0	570,0	73,1	650,0	92,9	990,0	275,0
дебіторська заборгованість	тис.грн	1130	600	210	810	980	-150,0	-13,3	380,0	63,3	770,0	366,7	170,0	21,0
витрати майбутніх періодів	тис.грн	60	260	380	490	730	670,0	1116,7	470,0	180,8	350,0	92,1	240,0	49,0
Джерела фінансування - разом		136850	137550	144020	134860	141600	4750,0	3,5	4050,0	2,9	-2420,0	-1,7	6740,0	5,0
у т.ч. Власний капітал	тис.грн	109780	109110	109190	101560	102680	-7100,0	-6,5	-6430,0	-5,9	-6510,0	-6,0	1120,0	1,1
Довгострокові зобов'язання	тис.грн	21970	21970	21970	21970	21970	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Поточні зобов'язання	тис.грн	5070	6470	12850	11310	16950	11880,0	234,3	10480,0	162,0	4100,0	31,9	5640,0	49,9

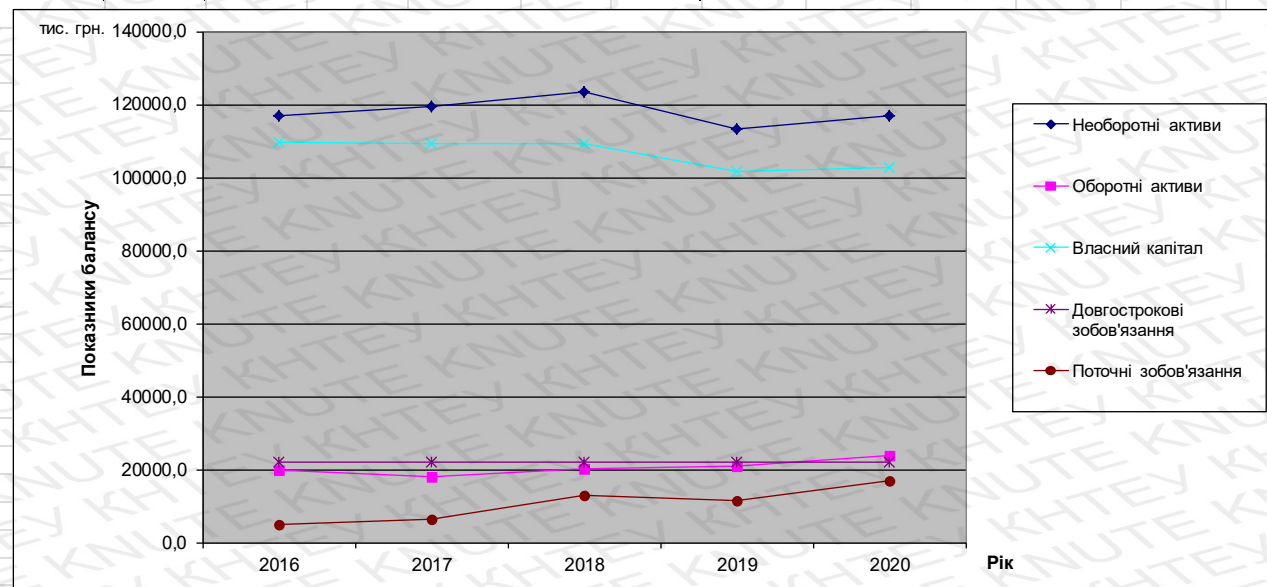

Рис. 1.3. Динаміка показників економічного потенціалу ТОВ «АВТО-СПРИНТ»

Таблиця 1.5

Динаміка показників фінансових результатів ТОВ «АВТО-СПРИНТ» за 2016-2020 роки

Показники	оди-ниці виміру	2016	2017	2018	2019	2020	Відхилення (+ / -) від							
							2016		2017		2018		2019	
							абс.	відн., %	абс.	відн., %	абс.	відн., %	абс.	відн., %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Дохід від реалізації товарів	тис.грн	176790,0	158490,0	160180,0	189210,0	235510,0	58720,0	33,2	77020,0	48,6	75330,0	47,0	46300,0	24,5
Чистий дохід від реалізації товарів	тис.грн	146020,0	131820,0	133210,0	157640,0	196060,0	50040,0	34,3	64240,0	48,7	62850,0	47,2	38420,0	24,4
Собівартість реалізованої товарів	тис.грн	143491,0	129462,0	130623,0	154880,0	192209,0	48718,0	34,0	62747,0	48,5	61586,0	47,1	37329,0	24,1
Валовий прибуток (збиток)	тис.грн	2529,0	2358,0	2587,0	2760,0	3851,0	1322,0	52,3	1493,0	63,3	1264,0	48,9	1091,0	39,5
Адміністративні витрати та витрати на збут	тис.грн	2737,0	2550,0	2769,0	3100,0	4011,0	1274,0	46,5	1461,0	57,3	1242,0	44,9	911,0	29,4
Інші операційні витрати	тис.грн	275,0	837,0	633,0	598,0	374,0	99,0	36,0	-463,0	-55,3	-259,0	-40,9	-224,0	-37,5
Фінансові результати від операційної діяльності	тис.грн	152,0	171,0	4,0	88,0	76,0	-76,0	-50,0	-95,0	-55,6	72,0	1800,0	-12,0	-13,6
Чистий прибуток (збиток)	тис.грн	32,0	77,0	118,0	93,0	125,0	93,0	290,6	48,0	62,3	7,0	5,9	32,0	34,4

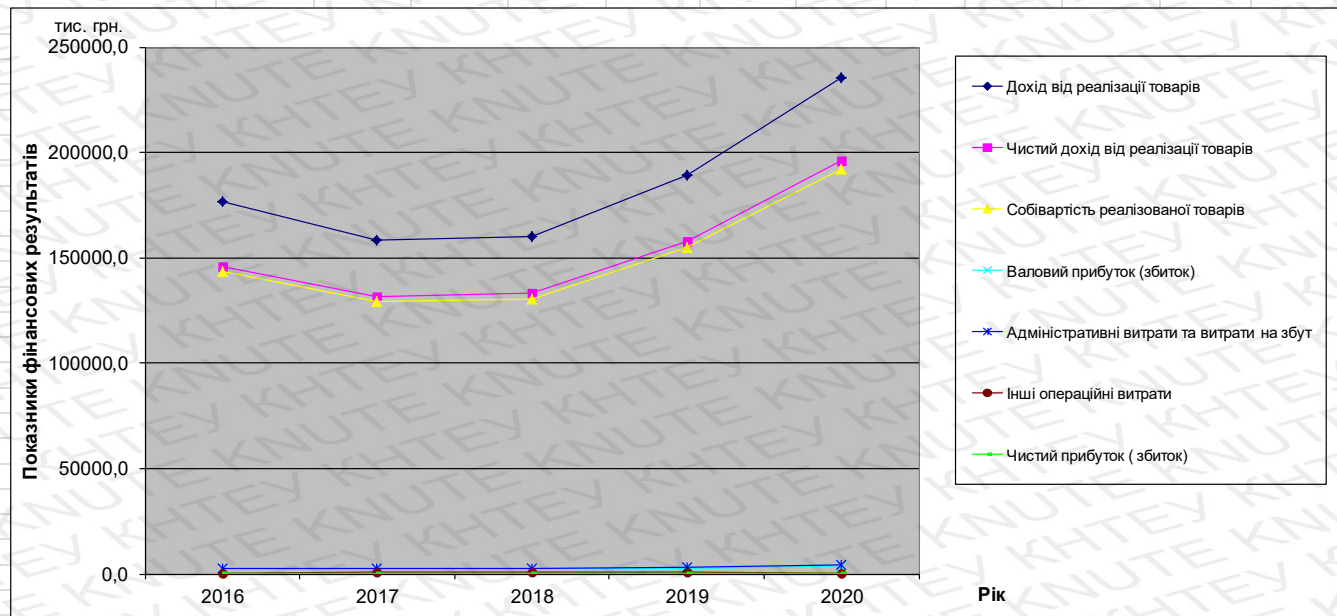

Рис. 1.4. Динаміка фінансових результатів ТОВ «АВТО-СПРИНТ»

Хоча в 2020 році порівняно з 2019 роком власний капітал зріс на 1120 тис.грн., або на 1,1%, порівняно ж 2018, 2017, 2016 роками відбулось зменшення на 6510 тис.грн., 6430 тис.грн. та на 7100 тис.грн. відповідно.

Довгострокові зобов'язання ТОВ «АВТО-СПРИНТ» протягом п'яти років постійно знаходяться на рівні 21970 тис. грн. При цьому відбувається постійне зростання поточних зобов'язань товариства.

В 2020 році порівняно з 2019 роком їх вартість збільшилась на 5640 тис. грн., що становить 49,9%, порівняно з 2018 роком відбулося збільшення поточних зобов'язань на 4100 тис.грн. або на 31,9%, порівнявши ж 2020 рік з 2017 роком бачимо що ситуація майже аналогічна: зобов'язання збільшилися на 10480 тис.грн., або 162,0%. І якщо порівняти позиковий капітал 2020 року з 2016 роком, то спостерігаємо збільшення на 11880 тис.грн, а це 234,3%.

Аналіз динаміки ресурсів і капіталу дозволив зробити висновок, що у 2016-2018 роках вони не змінювались і в досить позитивному стані, так як власний капітал був на достатньому рівні і значно переважав довгострокові та поточні зобов'язання (рис. 1.5). В 2019 році відбулось зниження власного капіталу з одночасним зростанням поточних зобов'язань. У 2020 році відбулось зростання власного капіталу, а також підвищення поточних зобов'язань. Як наслідок товариство збільшило свої ресурси, а це говорить про стабільне становище і фінансову незалежність.

Аналіз тенденції динаміки фінансових результатів ТОВ «АВТО-СПРИНТ» (табл. 1.5., рис.1.4) свідчить, що в протягом останніх п'яти років, товариство отримувало прибутки.

Дохід від реалізації товарів, чистий дохід від реалізації товарів і собівартість реалізованих товарів мають однакові тенденції в розвитку. Так в 2016-2017 роках відбувається зменшення цих показників. В 2018 році рівень цих показників майже не змінився. А починаючи з 2019 року відбувається значне збільшення як доходів так і собівартості аж до кінця 2020 року, коли вони досягли максимального результату.

Завдяки тому, що чисті доходи від реалізації товарів несуттєво перевищують собівартість, товариство протягом всіх п'яти років отримує незначний валовий прибуток, який динамічно зростає. Так в 2020 році він склав 3851,0 тис. грн., що на 1091,0 тис. грн. (39,5%) більше за 2019 рік, на 1264,0 (48,9) більше за 2018 рік. А порівняно з 2017 і 2016 роками відбувається збільшення валового прибутку на 1493,0 (63,3%) і на 1322,0 (52,3%) відповідно. Щодо чистого прибутку, то в 2020 році був отриманий його максимальний рівень – 125,0 тис. грн.

Якщо порівнювати його з рівнем 2019 року, то відбулось збільшення на 32,0 тис. грн. (34,4%). В порівнянні з 2018 роком зростання склало 7,0 тис. грн. (5,9%). А в порівнянні з 2016 роком збільшення склало 93,0 тис. грн. або 290,6%.

Таким чином, останні два роки діяльності ТОВ «АВТО-СПРИНТ» можна оцінити позитивно. Відбулось значне збільшення доходів від реалізації товарів і, завдяки перевищенню доходів над витратами, товариство отримало в 2020 році максимальний чистий прибуток. Це говорить про досить ефективну політику управління майновим потенціалом товариства.

Висновки до розділу 1

Витрати – це витрачені ресурси підприємства, що мають високоризиковану природу, відображають ефективність та результативність господарської діяльності підприємства і є необхідними для звичайної, повсякденної діяльності підприємства, задля реалізації його головної місії і безперерйного ведення бізнесу.

Провадження бізнесу є саме по собі ризикованим, а у сфері витрат є найбільш очікуваними саме ті ризики, з якими стикається підприємство у ході своєї діяльності. Тому вважаємо за необхідне проведення градації видів витрат в залежності від тих ризиків, які є можливими у певному виді витрат.

Контроль і аналіз є важливими складовими системи управління витратами підприємства і реалізуються, як функції управління, інструменти управління, а також як основні етапи процесу управління.

Торгівля є однією з найважливіших галузей національної економіки, яка відображає всі пропорції або диспропорції, що мають місце в економіці країни.

Станом на сьогодні в Україні спостерігаються негативні тенденції в економіці, спричинені дестабілізацією регіонів, внаслідок пандемії SARS-COV-2, що призводить до дисбалансу в розвитку галузей, у тому числі і торгівлі. Саме в таких умовах постійного дисбалансу ринкової кон'юнктури керівництво торговельних підприємств потребує достатньої інформації про вплив як внутрішніх чинників, так і зовнішнього середовища.

Враховуючи зростання значущості торговельних підприємств в економіці України, об'єктом магістерського дослідження обрано ТОВ «АВТО-СПРИНТ», що є підприємством торгівлі. Аналіз динаміки ресурсів і капіталу дозволив зробити висновок, що у 2016-2020 роках вони не змінювались і в досить позитивному стані, так як власний капітал був на достатньому рівні і значно переважав довгострокові та поточні зобов'язання, а це говорить про стабільне становище і фінансову незалежність.

РОЗДІЛ 2

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

2.1. Аналіз нормативно-правового забезпечення та спеціальної літератури з питань дослідження

Функціонування будь-якого господарюючого суб'єкту значно залежить від нормативної бази, що регулює правові та економічні відносини підприємства з державою, з іншими підприємствами та організаціями, з трудовим колективом тощо. Тому одним із важливих питань є огляд нормативно-правової бази з контролю та аналізу витрат діяльності підприємств торгівлі.

Правова інформація міститься у законодавчих актах вищої юридичної сили, до яких належать закони України, що регулюють діяльність суб'єктів підприємництва у галузі фінансових, господарських та трудових відносин.

Нормативна інформація надходить з постанов Кабінету Міністрів України, Національного банку України, наказів Міністерства фінансів України, інших міністерств та відомств. Нормативна інформація не може вступати в протиріччя з правовою інформацією.

Розглянемо більш детально акти нормативно – правового забезпечення з питань обліку і контролю витрат (Додаток Н).

Одним із основних нормативних документів при аналізі та контролі витрат підприємства є П(С)БО 16 «Витрати». в якому відображено сутність витрат, їх повна характеристика, а також методологічні засади формування інформації про витрати підприємства. Важливим нормативним документом є НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», у якому відображається інформація правильності визнання витрат, контроль порядку їх відображення у звіті про фінансові результати, а також міститься економічна характеристика сутності витрат.

Нормативно-правова база, хоч і представлена в значній кількості законів, постанов, положень, стандартів і т.д., існує велика кількість невідповідностей, що в свою чергу призводить до неточностей облікової інформації. Тому, потрібно внести в вітчизняні нормативно-правові документи зміни відповідно до міжнародних стандартів або розробити аналоги цих стандартів, для усунення всіх неточностей та більш ефективної роботи.

Крім нормативної бази та законодавчих документів з питань теми дослідження в процесі написання випускної кваліфікаційної роботи була опрацьована наукова література.

При визначенні економічної сутності витрат, порядку їх обліку та контролю, автори розглянутих літературних джерел по різному трактують ці питання.

В науковій статті Ковалевської В.Ю. та Панченко О.М. «Організація системи внутрішнього контролю витрат на підприємствах» розглянуті саме проблеми організації внутрішнього контролю та розглянуто підходи, для вдосконалення проведення на підприємстві контролю витрат. [36]

При дослідженні наукових статей в періодичних виданнях присвячених аналізу витрат підприємств, нашу увагу привернула стаття Піскунової Н. В. «Аналіз витрат виробництва як важлива ланка ефективного управління промислового підприємства». У статті автор дослідила основні етапи аналізу витрат і обґрунтувала систему оціночних показників, які пропонуються для оцінки ефективності витрат [49]

Давидович І. Є. у своїй роботі «Управління витратами» розкриває контроль в управлінні виробничими витратами. Автор обґрунтовує роль і значення контролю в управлінні виробничими витратами, також надає інформацію про контроль динаміки витрат в управлінні формуванням собівартості продукції [27].

А в науковій роботі Дерій В.А. «Поняття і значення економічного контролю для мінімізації витрат та максимізації доходів підприємств»

розглянуто поділ контролю за витратами, їх значення для підприємства та тенденції впровадження контролю за витратами. [28]

В науковій статті Гордополова В.Ю. «Облік і контроль витрат операційної діяльності підприємств торгівлі» проведено науково-теоретичне узагальнення економічної та облікової сутності витрат торговельних підприємств, удосконалено класифікацію витрат операційної діяльності підприємств торгівлі для цілей обліку, аналізу і контролю, а також управління в цілому; розроблено нові форми внутрішньої звітності, використання яких дозволить не допускати значних відхилень у роботі центрів відповідальності. [20]

Огляд спеціальної літератури з питань аналізу та контролю витрат досліджували багато вітчизняних науковців, які в своїх працях розглядали зміст, завдання, методику аналізу витрат, а також питання контролю витрат, як складової системи управління витратами та методи контролю витрат.

2.2. Облікове забезпечення контролю витрат діяльності підприємств торгівлі

Витрати – одна з найважливіших категорій господарювання. Без витрат неможливе здійснення і торгівельної діяльності зокрема, оскільки вони є її передумовою. Одночасно витрати виступають як базис конкуренції: в умовах конкурентної боротьби виграє той, хто постійно знижує свої витрати. Тобто витрати суттєво впливають на те, чи залишиться підприємство на даному ринку взагалі, чи буде змушене покинути його.

Торгівля є досить специфічною сферою господарювання й облік у ній має свої індивідуальні особливості:

- на відмінну від виробництва, в торгівлі нічого не виробляють, надана послуга не має кількісних характеристик;

- у торгівлі відсутній процес визначення виробничої собівартості, а отже, прямих і непрямих (накладних) витрат, обліку готової продукції та інших облікових робіт, характерних для виробництва;
- з огляду на велику номенклатуру товарів бухгалтерський облік роздрібного товарообороту здійснюють лише у вартісному вираженні за цінами продажу. Кількісно-вартісний облік ведуть за товарами, що потребують особливого контролю;
- в оптовій торгівлі здійснюють груповий облік товарів на підставі розрахункового методу згідно з бухгалтерськими документами та оперативними даними;
- у роздрібній торгівлі окремо облікують різницю між купівельною і продажною вартістю придбаних товарів для обчислення доходу і результатів діяльності;
- витрати торговельних підприємств становлять витрати обігу, що не включають до вартості товарів, належать до витрат звітного періоду, обліковуються на відповідних статтях адміністративних витрат, витрат на збут і фінансових витрат, а також списують на фінансовий результат звітного періоду. [29, с. 169]

Основною нормативною базою, яка регламентує організацію обліку операційних витрат є П(С)БО 16 «Витрати», Н(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності.» тощо.

В обліку витрати групують за економічними елементами і статтями. Облік за елементами ведуть на рахунках класу 8 «Витрати за елементами», а за статтями — на рахунках класу 9 «Витрати діяльності». Слід відзначити, що для обліку витрат торговельної діяльності не використовують рахунки 23 «Виробництво» (крім підприємств громадського харчування) та 91 «Загальновиробничі витрати», а витрати, пов'язані з реалізацією товарів, відносять до витрат періоду і не включають до собівартості реалізованих товарів. Суб'єкти малого підприємництва для обліку витрат діяльності можуть використовувати лише рахунки класу 8 і не застосовувати рахунки класу 9. Усі інші підприємства

торгівлі (крім малих) повинні обов'язково застосовувати рахунки класу 9, а рахунки класу 8 — за бажанням. Якщо підприємство торгівлі не використовує рахунки класу 9, то на рахунок 80 «Матеріальні витрати» воно обліковує як фактичну собівартість реалізованих товарів (субрахунок 808 «Витрати товарів»), так і інші матеріальні витрати: на ремонт приміщень та обладнання, паливно-мастильних матеріалів та електроенергії для адміністративних потреб тощо.[8]

Планування адміністративних витрат доцільно проводити за кожним центром відповідальності, враховуючи їх постійний характер та наявність змінної частини в окремих статтях.[32]

Ведення обліку адміністративних витрат за центрами відповідальності та загальний кошторис адміністративних витрат за певний період часу служать вихідною інформацією для матеріального заохочення працівників підрозділів за економію і раціональне використання адміністративних витрат та забезпечують інформацією керівництво щодо застосування санкцій до винуватців у перевищенні планових сум адміністративних витрат. Тож, при прийнятті рішення про зменшення витрат на адміністративні потреби слід бути обачливим і необхідно прослідкувати реакцію на підприємстві, щоб вдало оперувати ситуацією.[25]

Щомісячне списання адміністративних витрат оформляється за допомогою розрахунку (довідки), складеного працівником бухгалтерії.

На рахунок 92 «Адміністративні витрати» відображаються загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства. За дебетом рахунку 92 «Адміністративні витрати» відображається сума визнаних адміністративних витрат, за кредитом — списання на рахунок 79 «Фінансові результати» (табл.2.1)

Для отримання конкретнішої й точнішої інформації, що дозволить ефективно управляти господарською діяльністю підприємства за його структурними елементами, доцільно усі господарські підрозділи підприємства групувати за центрами виникнення витрат і центрами відповідальності за здійснені витрати.

Таблиця 2.1.

Кореспонденція рахунків з обліку адміністративних витрат

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	Нарахована амортизація основних засобів і нематеріальних активів адміністративного призначення	92 «Адміністративні витрати»	13 «Знос (амортизація) необоротних активів»
2	Витрачені виробничі запаси на адміністративні потреби	92 «Адміністративні витрати»	20 «Виробничі запаси»
3	Оплачені адміністративні витрати із каси підприємства	92 «Адміністративні витрати»	30 «Готівка»
4	Списані витрати по відрядженню на адміністративні витрати	92 «Адміністративні витрати»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
5	Відображено створення забезпечення виплат відпусток	92 «Адміністративні витрати»	471 «Забезпечення виплат відпусток»
6	Нарахована заробітна плата працівникам адміністративного персоналу	92 «Адміністративні витрати»	66 «Розрахунки за виплатами працівникам»
7	Списані адміністративні витрати на фінансові результати	791 «Результат операційної діяльності»	92 «Адміністративні витрати»

За таких умов на кожній ланці і на кожному рівні управління з'являється можливість забезпечити конкретну відповідальність працівників за понесені витрати та їх раціоналізацію.[25]

На даний час в Україні, на жаль, не існує нормативно-правових документів, які б визначали і декларували процес складання кошторисів витрат за центрами відповідальності.[38]

Формуючи кошториси адміністративних витрат за центрами відповідальності у зведеному кошторисі отримуємо інформацію про загальні адміністративні витрати в розрізі місць їх виникнення, що дозволяє здійснювати планування суми майбутніх адміністративних витрат кожного структурного підрозділу апарату управління торгівельним підприємством та контролювати дотримання планових сум.

Витрати на збут включають витрати, пов'язані з реалізацією (збутом) продукції (товарів, робіт, послуг)[25]:

- витрати пакувальних матеріалів для затарювання готової продукції на складах готової продукції;
- витрати на ремонт тари;
- оплата праці та комісійні винагороди продавцям, торговим агентам та працівникам підрозділів, що забезпечують збут;
- витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетинг);
- витрати на передпродажну підготовку товарів;
- витрати на відрядження працівників, зайнятих збутом;
- витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів, пов'язаних зі збутом продукції, товарів, робіт, послуг (операційна оренда, страхування, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, охорона);
- витрати на транспортування, перевалку і страхування готової продукції (товарів), транспортно-експедиційні та інші послуги, пов'язані з транспортуванням продукції (товарів) відповідно до умов договору (базису) поставки;
- витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування;
- інші витрати, пов'язані зі збутом продукції, товарів, робіт, послуг [57].

На рахунку 93 «Витрати на збут» ведеться облік витрат, пов'язаних із збутом (реалізацією, продажем) продукції, товарів, робіт і послуг. За дебетом рахунку відображається сума визнаних витрат на збут, за кредитом – списання на рахунок 79 «Фінансові результати».[25]

До витрат на збут, зокрема, належать витрати пакувальних матеріалів, транспортування продукції, товарів за умовами договору, витрати на маркетинг та рекламу, витрати на оплату праці й комісійні продавцям, торговим агентам, працівникам відділу збуту, амортизація, ремонт та утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів, що використовуються для забезпечення збуту продукції, товарів, робіт і послуг.[64]

У табл. 2.2. наведено кореспонденцію рахунків з обліку витрат на збут.

Витрати, в тому числі витрати на збут, є одним з найважливіших і найскладніших об'єктів управління. Управління витратами на збут пов'язане із певними особливостями, які у економічній літературі залишаються недостатньо дослідженими.

Таблиця.2.2.

Кореспонденція рахунків з обліку витрат на збут

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Нарахована амортизація основних засобів, задіяних в процесі збуту	93 «Витрати на збут»	13 «Знос (амортизація) Необоротних активів»
2	Віднесено до витрат на збут вартість пакувальних матеріалів	93 «Витрати на збут»	20 «Виробничі запаси»
3	Передані в експлуатацію малоцінні та швидкозношувані предмети торговельного призначення	93 «Витрати на збут»	22«Малоцінні та швидкозношувані предмети»
4	Витрати по відрядженню віднесено до витрат на збут	93 «Витрати на збут»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
5	Віднесено частину витрат майбутніх періодів до витрат на збут (оренда торговельного приміщення)	93 «Витрати на збут»	39 «Витрати майбутніх періодів»
6	Відображено створення забезпечення виплат відпусток	93 «Витрати на збут»	471 «Забезпечення виплат відпусток»

У сучасних умовах господарювання найбільш раціональною формою ведення фінансового обліку на підприємствах, а особливо – на підприємствах торгівлі як показує практика, є автоматизована журнальна форма бухгалтерського обліку. Здійснення раціонального автоматизованого оперативного обліку на підприємстві дасть змогу уникнути негативних явищ утрати сировини і матеріалів підприємства, зведе вірогідність виникнення непродуктивних витрат до мінімуму.[43]

Облік операційних витрат є зведеною ділянкою облікового процесу по відношенню до інших ділянок, так як він базується майже на всіх документах первинного і зведеного обліку діяльності підприємства, і документація по ньому повинна забезпечувати розподіл витрат за економічними елементами,

місяцями виникнення, статтями та об'єктами калькуляції. Вхідна інформація обліку операційних витрат на виробництво являє собою сформовану на машинних носіях інформацію, що є результатом вирішення задач з обліку основних засобів, запасів, заробітної плати, фінансово-розрахункових операцій, обліку готової продукції, її відвантаження і реалізації.[64]

При автоматизованому бухгалтерському обліку витрат забезпечуються такі переваги:

- можливо формувати планові та фактичні калькуляції в розрізі аналітичних ознак на будь-яку дату поточного місяця;
- використовуючи розширені можливості аналітичного обліку, можлива побудова багаторівневих розрізів статей витрат, необхідних для управління, а також облік витрат за центрами відповідальності в розрізі конкретних видів товарів [39].

Вважаємо, що систему обліку витрат в ТОВ «АВТО-СПРИНТ» необхідно вдосконалювати, так як, наприклад, на окремому магазині є відсутнім відділ бухгалтерського обліку, а обліком займається людина, в якій навіть не має відповідної освіти, тобто, відсутня кваліфікація і є лише сподівання на професіональний досвід працівника, так як завідуючим відділу можливо стати лише склавши іспити та маючи досвід роботи у відповідній сфері.

2.3. Внутрішній контроль витрат діяльності торговельного підприємства.

Ефективність проведення внутрішнього контролю витрат діяльності залежить насамперед від того, наскільки переслідувані ним цілі відповідають меті фінансово-господарської та управлінської діяльності підприємства. Дієвість внутрішнього контролю може бути посилена, якщо для його проведення використовуються оптимальні методи й інструменти.

Прийоми внутрішнього контролю поділяються на документальні та фактичні. Фактичні прийоми внутрішнього контролю застосовуються тільки тоді, коли об'єктом дослідження виступають активи підприємства або перевірці підлягає дотримання посадовими особами своїх повноважень. До них можна віднести інвентаризацію, службове розслідування, обстеження, експертну оцінку тощо. Оскільки об'єктом дослідження є витрати підприємства, то внутрішній контролер під час їх перевірки може використати лише прийоми документального контролю наведені в табл. 2.3.

Таблиця 2.3.

Застосування методичних прийомів документального контролю під час перевірки витрат діяльності

№ з/п	Приєм контролю	Призначення
1	Арифметична перевірка	Для визначення правильності нарахування та списання витрат діяльності підприємства
2	Формальна перевірка	Оцінка правильності оформлення первинних документів, на основі яких робились первинні записи
3	Нормативно-правова перевірка	Встановлення законності здійснення господарських операцій
4	Взаємна перевірка	Перевірка різних за характером документів, у яких знаходить своє відображення одна й та сама операція
5	Експерта перевірка	Виявлення фактів підробок та дописування
6	Логічна перевірка	Контроль за нестачами і втратами від псування цінностей, коли необхідно виявити можливі розкрадання та зловживання

З метою досягнення найбільшої ефективності, внутрішній контроль необхідно здійснювати в певній послідовності, за визначеним алгоритмом.

На стартовому, першому етапі внутрішнього контролю витрат (назвемо його ознайомчий) внутрішній контролер повинен вивчити нормативно-правову базу, яка регламентує порядок ведення їх обліку; перевірити установчі документи, накази, фінансову звітність, матеріали попередніх перевірок та іншу документацію підприємства, що відображає порядок нарахування і списання витрат; скласти робочий план та програму внутрішньої перевірки витрат

операційної діяльності, а саме: визначити методику їх внутрішнього контролю, прописати дії контролера, послідовність перевірки, терміни виконання тощо.

Другий, основний, етап перевірки пов'язаний із: проведенням аналізу первинних та зведених бухгалтерських документів щодо нарахування і списання витрат операційної діяльності; контролем за правильністю віднесення статей витрат операційної діяльності до складу витрат, які зменшують оподатковуваний дохід платника податку на прибуток; перевіркою достовірності показників фінансової звітності щодо витрат діяльності.

Встановивши відхилення або порушення, контролер оформлює результати внутрішнього контролю витрат діяльності у акті про результати здійснення внутрішнього контролю щодо перевірки витрат, обов'язковою складовою якого є пропозиції стосовно усунення встановлених недоліків.

У цьому акті ми пропонуємо відображати інформацію стосовно: достовірності та своєчасності віднесення витрат на дослідження і розробки до витрат іншої операційної діяльності; правильності ведення обліку витрат від операційних курсових різниць та витрат, пов'язаних із купівлею-продажем іноземної валюти; своєчасного документального оформлення витрат від знецінювання запасів, нестач і витрат від псування цінностей; дотримання законності й правильності віднесення інших витрат операційної діяльності до складу витрат платника податку; правильності та достовірності представлених показників фінансової звітності, які відображають витрати операційної діяльності.

Не менш важливою складовою операційних витрат є оплата праці. В ТОВ «АВТО-СПРИНТ» діє система заохочення працівників, яка полягає в нарахуванні або вирахуванні КТУ – коефіцієнта трудової участі.

Цей коефіцієнт я дуже «складним», так як ніяк не закріплений законодавчо і визначається самостійно керівництвом підприємства.

Коефіцієнт трудової участі (далі КТУ) - це числовий показник, який відображає оцінку участі члена трудового колективу в загальних результатах праці. КТУ являє собою цифрове значення, яке застосовується як міра (ваговий

коефіцієнт) для розподілу заробітку, отриманого в результаті колективної праці. КТУ = 1 у виконавця, який в розрахунковому періоді виконував встановлені завдання, суворо дотримувався вимог за технологією виробництва, якості робіт, охорони праці, трудової дисципліни та інші вимоги, передбачені робочими інструкціями та посадовими обов'язками. Базовий КТУ підвищується або знижується в залежності від індивідуального вкладу працівників в колективні результати праці.

В ТОВ «АВТО-СПРИНТ» не має відповідного переліку, за яким можливо було б нараховувати або вираховувати КТУ і завідуючі відділами на свій розсуд встановлюють ці межі. Формула нарахування КТУ, яка має наступний вигляд:

$$\sum \text{КТУ} = \sum \text{ЗП} \times 10\% \times \text{КТУ} \quad (1),$$

де $\sum \text{КТУ}$ – це та сума коефіцієнту (ваговий коефіцієнт), який ми нараховуємо(вирховуємо) до/із заробітної плати;

$\sum \text{ЗП}$ – сума заробітної плати працівника (в ТОВ «АВТО-СПРИНТ» – погодинна для продавця та касира)

КТУ – базовий коефіцієнт, що коректується.

10% - це частина заробітної плати, що відповідає КТУ. Тобто, якщо працівник отримує 50 грн/год, то 1 КТУ становитиме 5 грн/год і його коректування буде можливим в діапазоні від 0,1 до 0,9. (в ТОВ «АВТО-СПРИНТ», максимально можлива зміна КТУ за один раз дозволяється в межах до 0,5 КТУ).

Для покращення контролю витрат пропонуємо відповідний перелік трудової участі, за яким можна визначити кількісне вираження КТУ (табл. 2.4).

Це є лише зразковим прикладом переліку трудової участі, який можливо взяти за шаблон на будь-якому підприємстві (з певними корективами). Нами було запропоновано даний перелік керівництву ТОВ «АВТО-СПРИНТ», який успішно був задіяний в робочому процесі в подальшому.

Вищезгадана система має свої переваги та недоліки. До переваг ми можемо віднести:

Таблиця 2.4

Перелік трудової участі працівників

Вид трудової участі	КТУ
Допомога на іншому відділі (одноразова)	+0,1
Якісне обслуговування особливого гостя (схильного до скандалу)	+0,2
Затримка на роботі задля допомоги	+0,1
Перевищення плану доступності товару у відділі	+0,3
Схвальний відгук в книзі пропозицій (перевірений)	+0,1
Внесення і подальше прийняття якісної пропозиції стосовно вдосконалення роботи підприємства	+0,5
Запізнення на роботу більше ніж на 30 хвилин без попередження адміністратора/завідуючого одноразове	-0,1
Невідповідність роботи вимогам якості	-0,2
Негативний відгук в книзі пропозицій (перевірений)	-0,1
Порушення трудової дисципліни	-0,2
Невихід на роботу без попередження	-0,5
Невиконання критеріїв якості обслуговування гостя	-0,1

- адекватна оцінка індивідуального внеску працівника в колективний результат праці;
- можливість заохочення окремих працівників всередині колективу (відділу) за ініціативу, якість, інтенсивність праці;
- можливість матеріального покарання членів колективу за дії, які завдавали шкоди результатами роботи.

В список недоліків можна включити:

- значна частина показників, які впливають на КТУ, як правило, суб'єктивна, що може призводити до неадекватних оцінок;
- при наявності явних чи прихованих конфліктів в колективі, розрахунок коефіцієнта трудової участі може служити негласним інструментом впливу одних членів колективу на інших.

Отже нами було запропоновано 2 способи покращення контролю за операційними витратами (перелік трудової участі та систему зберігання товару на складі), що було успішно запроваджено на підприємстві ТОВ «АВТО-СПРИНТ». Пропозиції мають свої апробації та позитивні результати в роботі підприємства торгівлі.

Висновки до розділу 2

В нормативно-правовій базі, що регулює питання контролю витрат існує велика кількість невідповідностей, що в свою чергу призводить до неточностей облікової інформації. Тому, потрібно внести в вітчизняні нормативно-правові документи зміни відповідно до міжнародних стандартів або розробити аналоги цих стандартів, для усунення всіх неточностей.

Облікова система торговельного підприємства щодо витрат має складатися з таких елементів:

- облікової політики й основних принципів ведення бухгалтерського обліку витрат;
- організаційної структури підрозділу, що відповідає за підготовку звітності та ведення обліку витрат;
- розподілу обов'язків і повноважень між працівниками, які відповідають за ділянку обліку витрат;
- організації і підготовки, обробки та збереження документів, що відображують господарські операції за здійснення витрат;
- порядку відображення цих господарських операцій в облікових регістрах, форм методів узагальнення даних про витрати в облікових регістрах та звітності;
- критичних сфер обліку витрат, де ризик виникнення помилок чи викривлення фінансової звітності є особливо великим;
- засобів і процедур контролю, що передбачені в галузях системи обліку витрат.

Для покращення системи внутрішнього контролю витрат пропонуємо застосовувати коефіцієнт трудової участі - це числовий показник, який відображає оцінку участі члена трудового колективу в загальних результатах праці. КТУ являє собою цифрове значення, яке застосовується як міра (ваговий коефіцієнт) для розподілу заробітку, отриманого в результаті колективної праці.

РОЗДІЛ 3.

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ

3.1. Організаційно-інформаційна модель контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання

Організація на суб'єкті господарювання саме внутрішнього контролю витрат забезпечує керівництво інформацією про фінансовий стан підприємства і дасть змогу визначити шляхи зменшення витрат за рахунок встановлення відхилень фактичних значень від нормативних і причин виникнення цих відхилень.

На контроль як функцію управління соціально-економічною системою, накладається безперервне спостереження за процесами виробництва, розподілу, обміну і споживання суспільно необхідного продукту та їх перевірка, встановлення причин порушення законності фінансово-господарських операцій. Звідси випливає те, що предметом фінансово-господарського контролю є виробнича й фінансово-господарська діяльність суб'єкту господарювання.

Отже предметом фінансово-господарського контролю витрат суб'єкта господарювання у більш конкретному значенні, відповідно до теми дослідження є господарські і фінансові операції з витратами, що розглядаються з погляду законності, достовірності, доцільності і економічної ефективності.

Об'єкти контролю – це те, що підлягає перевірці. Відповідно, об'єктами контролю на ТОВ «АВТО-СПРИНТ» є:

- господарські процеси, що призводять до витрат;
- безпосередньо самі витрати;
- операції з витратами, їх обсяг, правильність планування та повнота і своєчасність відображення, а також ефективність, доцільність, законність витрат;

- документація (ТТН, накладні на переміщення товару, журнал КТУ, акти на списання, акти приймання-передачі).

В контрольному процесі суб'єктами виступають носії прав і обов'язків – особи та органи, що мають повноваження на здійснення контролю за виробничою та фінансовою діяльністю підприємства, а також право втручатися в його оперативну діяльність та самостійно притягувати винних до відповідальності. З огляду на вищезазначене, суб'єктами контролю виступають:

- керівники відділів підприємства торгівлі, які несуть відповідальність за організацію і стан внутрішнього фінансового контролю та аудиту як у своєму підрозділі, так і в підвідомчих відділах;
- державні органи контролю(ДФІ).
- власники підприємства;
- зовнішні користувачі інформації.

Необхідно зазначити, що, як і користувачі фінансової звітності підприємства, так і зацікавлені особи, що оцінюють діяльність підприємства мають різну мету, цілі та завдання контролю. З приводу цього доцільно розмежовувати суб'єктів контролю витрат, що наочно зображено на рисунку 3.1.

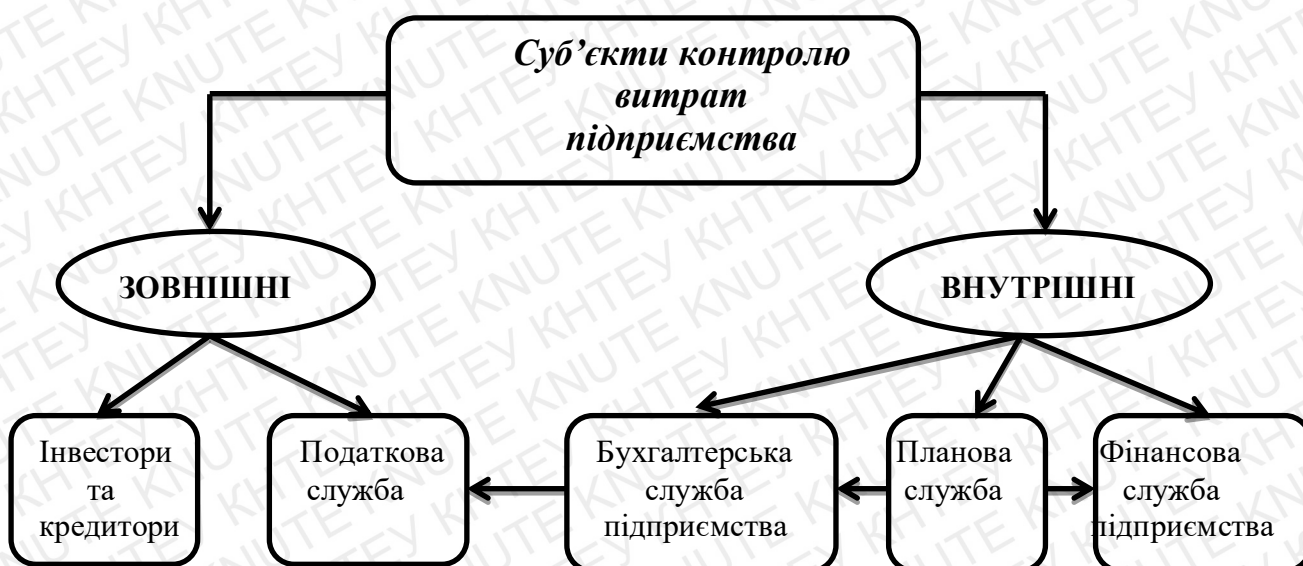

Рис. 3.1. Суб'єкти контролю витрат підприємства

Інформаційне забезпечення контрольної діяльності має складну структуру і визначається різними чинниками, а саме: рівнем керівництва, цільовим

призначенням інформації, складом користувачів тощо. На рівні підприємства основу інформаційного забезпечення фінансової діяльності становлять бухгалтерські дані.

Джерела інформації підрозділяються на:

1) державному рівні:

- правові: закони, накази, постанови тощо;
- планово-нормативні: методичні розробки, коментарі, листи.

2) рівні підприємства:

- облікова інформація поточна та звітна;
- позаоблікова інформація, яка і є інформаційним забезпеченням аналізу адміністративних витрат підприємства [65].

Власні методичні прийоми контролю - це специфічні прийоми, вироблені практикою на основі досягнень економічної науки. Формуються ці прийоми залежно від цільової функції науки та її загальнонаукових прийомів і характеризуються взаємним проникненням в однорідні галузі наук. Ці методи об'єднані в такі групи: органолептичні, розрахунково-аналітичні, документальні.

Органолептичні - інвентаризація, вибіркові і суцільні спостереження, службове розслідування, експеримент. Органолептичні методичні прийоми контролі фінансово-господарської діяльності використовують при перевірці фактичного стану об'єктів контролі.

Вибіркові спостереження – прийом статистичного контролю якісних характеристик господарського процесу. Використовується тоді, коли суцільний контроль технічно неможливий. Вибіркові спостереження за умови їх правильної організації і проведення дають досить достовірні дані, придатні для використання у контролі витрат. Результати вибірових спостережень оформлюються актом.

Суцільні спостереження – прийом статистичного контролю фактичного стану підприємства, наприклад витрачання коштів із каси підприємства або на розрахункових рахунках банку, правильність віднесення статей витрат,

повторна інвентаризація всіх товарно-матеріальних цінностей.

Експертизи різних видів – прийоми експертних оцінок, що застосовують судово-бухгалтерськими, криміналістичними та іншими експертизами при дослідженні спеціальних питань, пов'язаних з фінансово-господарським контролем. До експертиз вдаються тоді, коли у складі перевіряючих немає відповідних фахівців, або за виявленими в процесі контролю правопорушеннями порушено цивільну чи кримінальну справу.

Службове розслідування – сукупність прийомів перевірки додержання службовими особами, а також робітниками і службовцями нормативно-правових актів, що регулюють виробничі відносини у різних ланках народного господарства. Застосовуються ці прийоми в основному при перевірці скарг трудящих, вивченні причин порушення діючого законодавства, заподіянні матеріальних збитків тощо, при службових фальсифікаціях первинної документації - товарно-транспортних накладних, прибуткових та видаткових накладних, доручень та інше.

Експеримент – науково поставлений дослід відповідно до мети фінансово-господарської контролю для перевірки результатів процесів, які планують або виконані. Проводять експеримент за чітко визначеними умовами, які дають змогу стежити за ходом запланованого процесу.

Документальні методичні прийоми – дослідження документів, камеральні перевірки, нормативно-правове регулювання, групування недоліків.

- Дослідження документів - прийоми документального контролю достовірності, доцільності, ефективності господарських операцій, відповідності їх законодавчим та нормативно-правовим актам, що регулюють фінансово-господарську діяльність виробничого підприємства.

- Камеральні перевірки - застосовуються податковими службами для контролю звітності, до проведення її контрольної перевірки на підприємстві.

- Нормативне правове регулювання - система прийомів, що використовуються для виявлення порушень нормативних і правових актів у процесі господарських операцій.

Методичні прийоми узагальнення та реалізації результатів контролю. Цей блок допомагає ув'язати та систематизувати результати проведеного контролю і допомагає прийняттю найбільш ефективних управлінських рішень по даному питанню. Для цього використовують такі методи як:

- Групування недоліків - систематизація і узагальнення недоліків і порушень нормативно-правових актів у процесі виробничої діяльності підприємства.

- Документування результатів проміжного контролю - це спосіб оформлення результатів контрольних дій на проміжних стадіях контролі виробничих операцій.

- Аналітичне групування - це сукупність прийомів статистичних групувань за однорідністю ознак підконтрольних об'єктів та виявлення недоліків. Слідчо-юридичне обґрунтування – способи одержання доказів недоліків і порушень законодавства, нормативно-правових актів, розмірів матеріальних збитків і відповідальних за них конкретних осіб.

- Систематизований виклад недоліків у акті контролі - комплекс прийомів узагальнення результатів проведеного контролю.

- Прийняття рішень за результатами контролю - спосіб впливу суб'єкта на об'єкт контролю, що забезпечує його функціонування у заданих параметрах і режимах. Контроль за виконанням прийнятих рішень - прийом реалізації рішень, який передбачає встановлення фактичного стану об'єкту контролю і його поведінки до управлінської дії.

Отже, організаційно-інформаційна є характеристикою об'єктів, показників, інформаційної бази, методичних прийомів контролю та узагальнення його результатів. Таким чином, у процесі здійснення контролю витрат підприємства, доцільно розробляти його організаційно - інформаційну модель з чітко сформованими метою, завданнями, предметом та об'єктами контролю. Тільки правильно організована робота з контролю витрат за допомогою організаційно-інформаційної моделі може забезпечити їх дієвість та ефективність, вплинути на господарські процеси.

3.2. Аналітичні процедури контролю витрат діяльності підприємств торгівлі

У внутрішньому контролі витрат діяльності підприємств торгівлі широко застосовуються аналітичні процедури, які передбачають оцінку динаміки, структури та рівня витрат. Аналіз витрат підприємств торгівлі проводиться з метою формування оптимальної величини собівартості реалізованих товарів, її складових та пошуку резервів їх зниження для підвищення конкурентоспроможності підприємства, і вирішує такі завдання:

- оцінка обґрунтованості прийнятих управлінських рішень щодо рівня витрат;
- аналіз виявлених відхилень фактичних витрат від запланованих або отриманих в минулому періоді;
- підрахунок резервів зниження собівартості реалізованих товарів та витрат на 1 грн. реалізованих товарів;
- мобілізація внутрішніх резервів та впровадження їх у діяльність на підставі розроблених заходів з урахуванням підсумку аналізу.

Динаміку та структуру собівартості реалізованих товарів та інших операційних витрат ТОВ «АВТО-СПРИНТ» наведено в табл. 3.1.

За даними таблиці можна спостерігати, що рівень собівартості реалізованих товарів та операційних витрат складає в 2020 році 81,52 %, що на 0,10 % менше ніж в 2016 році та на 5,69% менше ніж в минулому році.

Питома вага собівартості реалізованих товарів складає в звітному році 79,12 %, що на 2,96 та на 4,59 % менше своїх значення в 2016 і 2019 роках відповідно. Рівень собівартості реалізованих товарів в звітному році склав 64,5%, тобто він зменшився на 2,5 % відносно 2016 року та на 0,5 % відносно минулого року.

Питома вага витрат на збут в структурі інших витрат операційної діяльності підприємства складає 45,27 %. Це значення менше за відповідне значення в минулому році на 3,31 %, а в порівнянні з 2016 роком частка витрат

на збут зменшилась на 3,09 %.

Зменшення питомої ваги витрат на збут в звітному році та збільшення обсягів реалізації продукції призвело до зменшення їх рівня, так в 2020 році в порівнянні з минулим роком рівень витрат на збут зменшився на 4,02 %, а в порівнянні з 2016 роком збільшився на 0,96 %.

Таблиця 3.1.

Динаміка загальних витрат за складом і структурою ТОВ «АВТО-СПРИНТ»

Показники	2016 рік	2019 рік	2020 рік	Відхилення 2020 від			
				2016		2019	
				абс.	у %	абс.	у %
Собівартість реалізованих товарів							
— сума, тис.грн.	90409,0	131383,1	148354,8	57945,8	64,1	16971,7	12,9
— питома вага в % до загальної суми витрат	82,08	74,53	79,12	-2,96	-3,61	4,59	6,15
— рівень в % до доходу	67,00	65,00	64,50	-2,50	-3,73	-0,50	-0,77
Інші витрати операційної діяльності							
— сума, тис.грн.	19532,0	23792,4	24442,5	4910,5	25,1	650,1	2,7
— питома вага в % до загальної суми витрат	17,40	24,57	20,06	2,66	15,27	-4,51	-18,35
— рівень в % до доходу	14,20	21,42	16,35	2,15	15,13	-5,07	-23,68
в тому числі:							
Адміністративні витрати							
— сума, тис.грн.	10851,1	13181,3	13551,4	2700,3	24,9	370,1	2,8
— питома вага в % до загальної суми витрат	51,64	51,42	54,73	3,09	9,76	3,31	10,53
— рівень в % до доходу	4,49	6,73	5,68	1,18	26,36	-1,05	-15,64
Витрати на збут							
— сума, тис.грн.	8680,9	10611,1	10891,1	2210,2	25,5	280,0	2,6
— питома вага в % до підсумку	48,36	48,58	45,27	-3,09	-4,52	-3,31	-4,83
— рівень в % до доходу	9,71	14,69	10,67	0,96	9,92	-4,02	-27,36
Загальна сума витрат							
— сума, тис.грн.	109941,0	155175,5	172797,3	62856,3	57,2	17621,8	11,4
— рівень в % до доходу	81,63	87,21	81,52	-0,10	-0,13	-5,69	-6,52

Не дивлячись на зростання питомої ваги адміністративних витрат в структурі інших витрат в звітному році в порівнянні з минулим роком, їх рівень зменшився на 1,05 %, що є позитивним моментом за умови збільшення обсягів реалізації продукції базового підприємства.

Наступним етапом після оцінки динаміки і структури витрат

підприємства необхідно провести аналіз витрат на 1 гривню реалізованих товарів в цілому та за їх видами (табл. 3.2).

Таблиця 3.2.

Динаміка витрат на 1 гривню реалізованих товарів ТОВ «АВТО-СПРИНТ»

грн.

Витрати за статтями калькуляції	2016 рік	2019 рік	2020 рік	Відхилення 2020 від			
				2016		2019	
				абс.	відн. %	абс.	відн. %
Транспортні витрати	0,109	0,103	0,091	-0,017	-15,840	-0,012	-11,653
Купівельні комплектуючі вироби	0,137	0,132	0,142	0,005	3,467	0,010	7,372
Паливо та електроенергія	0,018	0,011	0,011	-0,006	-36,281	-	-
Зарплата основних працівників	0,102	0,103	0,117	0,014	14,090	0,013	13,028
Відрахування на соціальне страхування	0,038	0,039	0,044	0,005	14,047	0,005	13,008
Витрати на утримання та експлуатацію машин та обладнання	0,071	0,072	0,060	-0,011	-15,721	-0,011	-15,879
Інші статті калькуляції	0,096	0,061	0,072	-0,024	-24,819	0,010	16,974
Собівартість реалізованих товарів	0,571	0,522	0,537	-0,034	-5,948	0,015	2,888

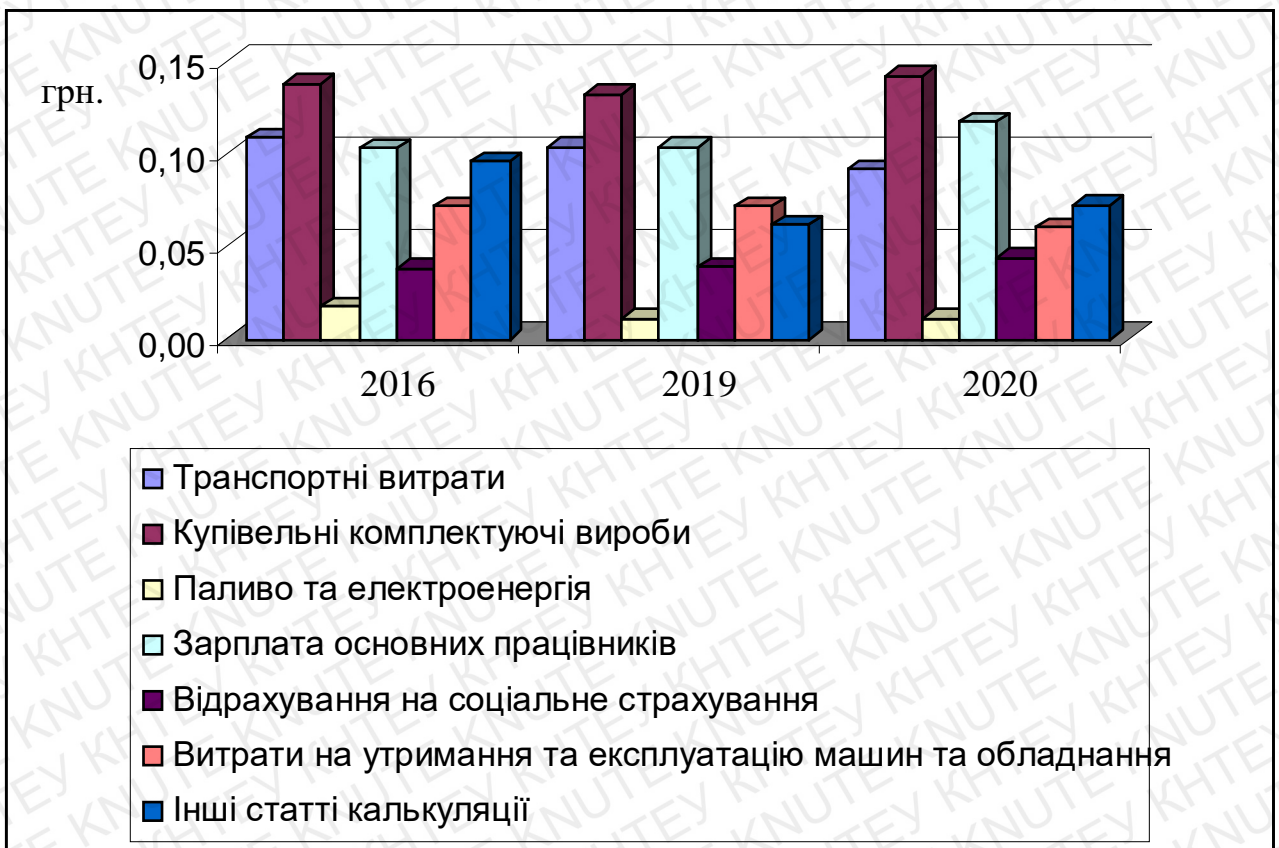

Рис. 3.3. Витрати за статтями калькуляції на 1 гривню реалізованих товарів ТОВ «АВТО-СПРИНТ» за 2016-2020 рр.

Розподіл витрат на 1 гривню реалізованих товарів за статтями калькуляції протягом останніх п'яти років суттєво не змінювався. В цілому частка прямих витрат в 1 гривні реалізованих товарів зменшилась в 2020 році порівняно з 2016 роком на 5,9 %, що є позитивною тенденцією.

Найбільш суттєво за останні два роки зменшилась частка витрат палива та електроенергії в 1 гривні реалізованих товарів (в 2020 році зменшилась на 36,3 % порівняно з 2016 роком). В 2020 році значно підвищилась частка витрат на оплату праці основних працівників в 1 гривні реалізованих товарів, що свідчить про покращення матеріального забезпечення працівників.

Ефективність заходів щодо удосконалення обліку, аналізу та контролю полягає в зменшенні трудових, матеріальних і грошових витрат на їх здійснення. Показники ефективності заходів щодо удосконалення обліку, контролю та аналізу залежно від змістової характеристики поділяють на якісні й економічні.

Якісні показники відображують ступінь поліпшення методології, організації, техніки обліку й економічного аналізу, економічні – характеризують витрати на здійснення тих або інших заходів. В оцінці проведення певного заходу необхідно комплексно враховувати якісні й економічні показники.

Показники ефективності обліку та аналізу наступні:

- зменшення трудомісткості роботи (у зв'язку з впровадженням нових форм організації, методів ведення обліку, контролю та аналізу, застосуванням технічних засобів);
- зменшення затрат на ведення обліку та аналізу;
- середньорічний контингент, що навчається;
- питома вага працівників механізованої праці в апараті;
- частка механізованої праці в загальних трудових затратах.

Методика обчислення показників ефективності заходів щодо удосконалення обліку, аналізу та контролю наступна. Зменшення трудомісткості (зниження трудових затрат) завдяки певному заходу визначають розрахунком коефіцієнта ефективності зниження трудових затрат:

$$K_{з.м.з.} = T_o / T_i \quad (3.1)$$

де T_o , T_i – відповідно трудові затрати до і після проведення заходів

Слід зазначити, що коефіцієнт ефективності зниження трудових затрат характеризує лише зниження затрат завдяки проведенню заходів, чого для загальної оцінки економічної ефективності недостатньо.

Показником економічної ефективності є зниження вартості витрат на виконання комплексу облікових або аналітичних робіт. Коефіцієнт зниження вартості витрат відображує в сукупності витрати живої та уречевленої праці і обчислюється за формулою:

$$K_{з.м.з.} = C_o / C_i \quad (3.2)$$

де C_o , C_i – відповідно вартість живої та уречевленої праці у діючих та запропонованих умовах

Ці розрахунки дають змогу визначити абсолютну $E_a = C_o - C_i$ і відносну

$$E_e = \frac{C_o - C_i}{C_i} \text{ економію витрат.}$$

Питому вагу працівників автоматизованої праці визначають як співвідношення кількості працівників автоматизованої праці до загальної кількості облікових працівників. Частку автоматизованої праці у загальних витратах на проведення окремих облікових і аналітичних робіт розраховують як співвідношення суми добутку кількості працівників. Зайнятих автоматизованою працею, і коефіцієнта автоматизації до загальної кількості працівників.

Приведена методика розрахунку економічної ефективності для системи обліку, аналізу і контролю витрат та собівартості товарів запропонована адміністрації ТОВ «АВТО-СПРИНТ» в практику діяльності підприємства.

3.3. Методика контролю витрат діяльності торговельного підприємства в умовах використання інформаційних технологій

Контроль втрат операційної діяльності в Україні проводить Державна фіскальна служба України (далі ДФС).

ДФС здійснює свої перевірки на основі плану-графіку перевірок. Під час документальної планової перевірки діяльність підприємства перевіряється комплексно, тому вона вважається найважливішою. Детально вивчаються взаємовідносини з іншими платниками податків (контрагентами), з'ясовується питання щодо правомірності та повноти ви-значення фінансового результату за видами діяльності, а також суми податків, які мають бути сплачені до бюджету.

Періодичність проведення документальних планових перевірок суб'єктів господарювання-фізичних осіб визначається залежно від ступеня ризику в їхній діяльності - високого, середнього чи незначного.

Платники податків із незначним ступенем ризику включаються до плану-графіка не частіше, ніж один раз на три календарні роки, із середнім - не частіше ніж один раз на два календарні роки, з високим - не частіше одного разу на рік.

Рішення на проведення документальної планової перевірки приймає керівник контролюючого органу. Воно оформляється відповідним наказом.

Не пізніше, ніж за 10 календарних днів до дня проведення перевірки підприємцю має бути вручено під розписку або надіслано рекомендованим листом з повідомленням копію наказу про проведення документальної планової перевірки та письмове повідомлення із зазначенням дати, коли вона розпочнеться. Повідомлення підписується керівником (заступником керівника) контролюючого органу, завіряється гербовою печаткою та реєструється.

Посадові особи контролюючого органу мають право розпочати перевірку лише після пред'явлення таких документів:

- відповідного направлення;
- копії наказу на проведення перевірки;
- службових посвідчень фахівців.

Строки проведення документальної планової перевірки встановлені ст. 82 Податкового кодексу. Планова перевірка не має перевищувати 10 робочих днів для суб'єктів малого підприємництва.

Продовження строків проведення перевірок можливе за рішенням керівника контролюючого органу не більш, як на 5 робочих днів для суб'єктів малого підприємництва, для інших платників податків - не більш, як на 10 робочих днів.

Згідно з пп. 75.1.2 ПК предметом документальної перевірки є:
- своєчасність, достовірність, повнота нарахування і сплати всіх передбачених податків і зборів ПК;

- дотримання валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на податкові органи;
- дотримання роботодавцем трудового законодавства в частині укладення трудового договору, оформлення трудових відносин із найманим працівником.

Документальна перевірка проводиться на підставі:

- податкових декларацій (розрахунків);
- фінансової, статистичної та іншої звітності;
- реєстрів податкового та бухгалтерського обліку, ведення яких передбачено законом; первинних документів, що використовуються в обліку та пов'язані з нарахуванням і сплатою податків та зборів, виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи ДФС;
- інших отриманих у встановленому порядку податковим органом документів і податкової інформації, у тому числі і за результатами перевірок інших платників податків (наприклад, контрагентів перевірюваного).

Результати перевірки оформляються згідно з вимогами ст. 86 ПК. Так, результати документальних і фактичних перевірок оформляються актом (у разі виявлення порушень) або довідкою (якщо порушення не виявлені) (п. 86.1 ПК).

Процедура проведення документальних перевірок також регулюється:

1. Порядком оформлення результатів документальних перевірок щодо дотримання податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, платниками податків – фізичними особами, затвердженим наказом Мінфіну від 14.03.13 р. № 395 (далі – Порядок № 395);

2. Порядком оформлення результатів документальних перевірок дотримання законодавства України з питань митної справи, податкового, валютного та іншого законодавства платниками податків – юридичними особами та їх відокремленими підрозділами, затвердженим наказом Мінфіну від 20.08.15 р. № 727 (далі – Порядок № 727).

Якщо порушення виявлено в результаті камеральної перевірки, то на підставі п. 86.2 ПК складається акт у двох примірниках. Один примірник акта

вручається або відправляється платникові податків протягом 3 робочих днів із дня його підписання (п. 86.2 ПК). За результатами електронної перевірки складається довідка у двох примірниках. Довідка вручається платникові податків особисто, ознайомитися з нею і підписати її платник податків зобов'язаний протягом 5 робочих днів з дня її вручення (п. 86.11 ПК).

Якщо платник податків не згоден з висновками і фактами, зазначеними в акті перевірки, він може подати свої заперечення до акта протягом 5 днів із дня його отримання (п. 86.7 ПК).

Заперечення розглядаються протягом 7 робочих днів після їх отримання. Потім орган ДФС направляє платникові податків відповідь у порядку, передбаченому ст. 58 ПК (п. 86.7 ПК).

Типовими ненавмисними помилками (порушеннями) у сфері контролю операційних витрат є:

- неправильне віднесення операційних і позареалізаційних витрат до того чи іншого періоду;
- витрати, які ще фактично не були понесені, були відбиті в бухгалтерських регістрах економічного суб'єкта;
- помилкове віднесення понесених витрат на збільшення вартості активів або помилкове списання витрат, що підлягають включенню у вартість активів, на рахунки обліку.

А ось до навмисних ми можемо віднести:

- навмисне заниження витрат шляхом пропуску сум;
- навмисне завищення витрат шляхом перекручування сум чи неправильного віднесення витрат до того чи іншого періоду;
- неправильна класифікація витрат для забезпечення виконання чи завищення запланованих показників результатів діяльності;
- навмисне завищення витрат для приховання фактів неналежного використання грошових коштів;
- оплата фіктивних витрат[11].

Провівши дослідження на ТОВ «АВТО-СПРИНТ» можемо зробити висновок, що серед основних проблемних зон, з якими вже стикається підприємство, можна виділити:

- недостатній контроль в галузі розподілу обов'язків;
- недостатній контроль в управлінській сфері.

Якщо говорити про недостатній контроль в сфері розподілу обов'язків, то ми можемо стикнутись з моральними ризиками, тобто – шахрайством з боку працівників, що звичайно призведе до підвищення обсягу операційних витрат.

Вирішити недоліки в цій сфері ми уявляємо можливим, якщо:

- ТОВ «АВТО-СПРИНТ» проведе заходи з приводу збільшення контролю з боку адміністрації;
- буде введено додаткові управлінські звіти з чітко зазначеними термінами надання результатів внутрішнього аналізу, показники яких будуть порівнюватися з показниками результатів аналізу інших магазинів керівниками ТОВ «АВТО-СПРИНТ».

Стосовно недостатнього контролю в управлінській сфері, то ТОВ «АВТО-СПРИНТ» неодмінно ризикує в контексті того, що є практично відсутнім нагляд за впровадженням і реалізацією системи внутрішнього контролю на підприємстві. Задля вирішення даної проблеми необхідно пройти декілька кроків:

- чітко сформулювати та документально оформити зони відповідальності кадрового складу;
- за можливості підприємства створити планово-економічний відділ, до функцій якого входить планування та контроль, зокрема за витратами підприємства;
- розгляд можливостей залучення консалтингових та аудиторських фірм, а також фірм щодо дослідження ринків (адже на підприємстві проводиться лише обов'язковий аудит один раз на рік).

Одним з шляхів удосконалення контролю витрат діяльності підприємств є використання автоматизованих обліково-аналітичних систем, застосування яких дозволяє підвищити якість, оперативність, точність й об'єктивність

вихідної інформації та надати її у зручному для прийняття управлінських рішень вигляді.[36]

Одним із найбільш потужних інструментів конкурентної боротьби є впровадження на підприємстві сучасної інформаційної системи, за допомогою якої стають можливими використання інноваційних інструментів для обслуговування клієнтів; підвищення ефективності роботи; освоєння нових ніш для ведення бізнесу; аналіз бізнес-процесів підприємства; оптимізація, формалізація, опис бізнес процесів; оформлення проектної документації; автоматизація бізнес-процесів підприємства; впровадження та супровід програмних продуктів.[39]

Важливим елементом інформаційної системи сучасного підприємства є ІТ-інфраструктура. Вона є єдиним комплексом програмних, технічних, комунікаційних, інформаційних та організаційно-технологічних засобів забезпечення функціонування підприємства, а також засобів управління ними [66]

Для забезпечення ефективної діяльності сучасні підприємства потребують ІТ-інфраструктуру, що складається з інтегрованого комплексу систем, програм і служб. ІТ-інфраструктура повинна бути цілісною, максимально надійною, логічно спроектованою, володіти великим запасом міцності, не тільки відповідати поточному стану бізнесу, але й враховувати його розвиток у майбутньому.

На сьогодні вітчизняний ринок інформаційних систем і технологій контролю насичений пакетами прикладних програм, розробниками яких здебільшого є зарубіжні компанії, проте й спостерігається розвиток вітчизняних технологій.

Разом з тим, система контролю та сам контрольний процес на сьогодні ставлять нові вимоги до формування та оброблення інформації та прийняття ефективних рішень на цій основі.

Для автоматизації контролю найнеобхіднішим є автоматизація обліку. Сучасний стан ринку ІС систем в Україні представлений різноманітними

автоматизованими системами бухгалтерського обліку, найбільш поширені та адаптовані до вітчизняної практики подано в табл. 3.3.

Таблиця 3.3.

Ринок програмних продуктів ведення обліку в Україні

№	Програма	Розробник
1	1С Підприємство	Фірма "1С" (РФ)
2	Галактика ERP	Галактика (РФ)
3	SAP. SAP R 3	SAP AG (Німеччина)
4	DeloPro	Ксиком Софт (Україна)
5	Microsoft Dynamics AX	Microsoft (США)
6	BAAN-IV	BAAN (Американсько-голландська компанія)
7	SCALA	Bestlutsmodeller AB (Шведська компанія)
8	Terrasoft -CRM	Terrasoft (РФ)
9	ERP система BSI	Бізнес сервіс (Україна)
10	ABD	Інформаційна система "ИНЕК" (Україна)
11	B52	Студія Плюс (Україна)
12	ERP Марка	Компанія Марка (Україна)

Джерело: [14]

Зрозуміло, що існує безліч різновидів подібних програм і їх кількість постійно і невпинно зростає.

Хоча найпоширенішим програмним продуктом на ринку 1С в Україні залишається системи фірми "1С" (в приватних компаніях), заслуговують на увагу й інші програмні продукти, які відповідають запитам користувачів різних рівнів. Саме до таких й відносять 1С управління підприємством, за допомогою яких можна автоматизувати окремі бізнес-процеси підприємства або їх комплекс. При автоматизації комплексу бізнес-процесів такі інформаційні системи називають інтегровані корпоративні інформаційні системи (ІКІС). ІКІС містить комплекс взаємопов'язаних складових, призначених для організації бізнес-процесів і організації потоків інформації засобами документообігу [39].

Сучасні 1С обліку, зокрема й ІКІС, що представлені на вітчизняному ринку, мають відповідати таким вимогам: функціональна повнота системи; локалізація 1С до вітчизняних умов роботи підприємства; надійний захист інформації; наявність доступу до розподілених мереж; наявність інструментальних засобів адаптації та супроводу системи; забезпечення обміну даними; можливість

інтеграції та консолідації інформації, даних, додатків; наявність спеціальних засобів оцінки стану системи в процесі експлуатації [39, с. 51].

Сучасні інформаційні системи дають змогу моделювати витрати, завдяки чому забезпечується прийняття оптимальних управлінських рішень. Основною перевагою ведення обліку витрат за допомогою системи «1С: Бухгалтерія» є те, що синтетичні рахунки витрат можна побудувати на трьох-п'яти рівнях. Це дає можливість деталізувати виробничі витрати за статтями й об'єктами, що сприятиме повнішому розподіленню непрямих витрат та уникненню арифметичних помилок під час здійснення такого розподілу.

За рахунок упровадження комп'ютерної програми «1С: Бухгалтерія» можна досягти ефекту в частині: наскрізного і своєчасного оперативного-виробничого планування й обліку продажів, що дає змогу на 20–30% знизити витрати безпосередньо в центрах відповідальності; уникнення нестач матеріальних цінностей на 3–5%; зниження необґрунтованої видачі запасів у виробничі підрозділи на 10–15%; зниження собівартості продукції за рахунок скорочення загальновиробничих та адміністративних витрат на 3–5% [47].

Ефективний контроль витрат в автоматизованій системі управління підприємством неможливий без раціональної побудови довідників. Довідник структурних підрозділів дає змогу співвідносити витрати й доходи з окремими центрами відповідальності. Важливе значення в процесі присвоєння кодів структурним підрозділам має узгодженість із принципами моделювання, що повинно забезпечити формування необхідної інформації не тільки з метою її обліку, а й управління підприємством. [39]

В основу кодування структурних підрозділів пропонуємо покласти принцип співвідношення процесів у діяльності підприємства (постачання, збуту продукції та управління підприємством) і місць їх здійснення (конкретних структурних підрозділів), що враховано при моделюванні поточних витрат підприємства. [25]

Останнім часом почали впроваджувати сучасні аналітичні системи, призначені для вирішення завдань оперативного управління підприємством на

основі даних реального часу. До корпоративних інтегрованих інформаційних систем нового покоління належать системи на базі сервісно-орієнтованих технологій. Представником систем цього класу є система Epicor 9, розроблена компанією Epicor Software (NASDAQ: EPIC). Це міжнародна компанія, що розробляє рішення для виробничих підприємств, дистрибуції, роздрібною торгівлі, готельного бізнесу, сервісних компаній. Система містить засоби для управління ресурсами підприємства (ERP), взаєминами з клієнтами (CRM), ланцюгами поставок (SCAM), бізнес-процесами послуг (PSA), а також має такі інструменти:

- інструмент аналізу, який призначений для ефективного управління діяльністю підприємств (EPM – Epicor Enterprise Performance Management) та дає змогу подати необхідну користувачеві інформацію в потрібний йому час;

- інструмент Epicor True SOA, який дає змогу об'єднувати систему з Web 2.0. Можна здійснювати пошук необхідної інформації на рівні підприємства та комунікації у режимі реального часу, використовувати онлайн-ресурси, розподілених по всьому світу;

- взаємодія з програмами компанії Microsoft-MS Outlook, SharePoint, Word, Excel.

На підприємстві ТОВ «АВТО-СПРИНТ» використовують внутрішню інтегровану корпоративну систему – «Рубікон», що дуже добре себе зарекомендували та задовольняє основні потреби підприємства. Програма «Рубікон» дозволяє відстежувати терміни придатності товарів (що дозволяє уникнути збільшення операційних витрат через підвищення рівня витрат від псування товару); кількість залишків по кожному артикулу товару, кількість очікуваного товару (товару в дорозі або того, що замовлено і завантажено на складі).

Висновки до розділу 3

У процесі здійснення контролю витрат підприємства, доцільно розробляти його організаційно - інформаційну модель з чітко сформованими метою, завданнями, предметом та об'єктами контролю. Раціонально організована робота з контролю витрат за допомогою організаційно-інформаційної моделі може забезпечити їх дієвість та ефективність, вплинути на господарські процеси.

В системі контролю витрат діяльності підприємств торгівлі широко застосовуються аналітичні процедури, які передбачають оцінку обґрунтованості прийнятих управлінських рішень щодо рівня витрат; аналіз виявлених відхилень фактичних витрат від запланованих або отриманих в минулому періоді; підрахунок резервів зниження собівартості реалізованих товарів та витрат на 1 грн. реалізованих товарів; визначення напрямів мобілізації внутрішніх резервів та впровадження їх у діяльність на підставі розроблених заходів з урахуванням підсумку аналізу.

Проаналізувавши систему контролю витрат, можна викласти наступні пропозиції щодо її вдосконалення. Необхідно використовувати попередній і оперативний контроль. Перевага надається ретроспективному контролю, що не дає змогу попередити помилки і зловживання на стадії їх планування і здійснення. Більш широке застосування попередніх і поточних форм контролю зможе значно знизити випадки помилок і шахрайства шляхом запобігання їм безпосередньо в процесі здійснення операцій підприємством. Іншим шляхом вдосконалення можна вважати постійний контроль за станом усунення недоліків і порушень, виявлених попередньою перевіркою. Кваліфіковано провести перевірку, контроль, об'єктивно й принципово обґрунтовувати кожний факт, що наведений в акті контролю, - важлива і відповідальна частина процесу контролю. Однак цим перевірка не завершується. Перевірка вважається завершеною, якщо виявленні порушення усунено, винних у їх притягнуто до адміністративної, дисциплінарної чи матеріальної відповідальності і вжито заходів щодо недопущення таких порушень надалі.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами проведеного дослідження щодо методики та організації контролю витрат діяльності суб'єкта господарювання можна зробити такі висновки:

Проаналізувавши праці науковців та зробивши відповідні висновки вважаємо за доцільне дати власне визначення категорії «витрати». Витрати – це витрачені ресурси підприємства, що мають високоризиковану природу, відображають ефективність та результативність господарської діяльності підприємства і є необхідними для звичайної, повсякденної діяльності підприємства, задля реалізації його головної місії і безперебійного ведення бізнесу.

Вважаємо за доцільне також доповнити, розширити класифікацію видів операційних витрат, віднісши до неї ознаку «За ступенем ризикованості витрат», що має такі види: високоризиковані, середньоризиковані і низькоризиковані. Витрати діляться в ній в залежності від кількості того ризику, який може збільшити ці витрати та ступеня впливу цього ризику. Наприклад, до високоризикованих витрат ми можемо віднести витрати на службові відрядження, витрати від знецінення/псування товару, так як в них вкрай можливі різні маніпуляції, що призводять до збільшення витрат.

В умовах євроінтеграційних прагнень України, незважаючи на труднощі соціально-економічного й політичного характеру, торговельна діяльність залишається однією з ключових галузей національної економіки. За даними національних рахунків, частка доданої вартості, що формується у сфері оптової та роздрібною торгівлі, у 2019 р. досягла 16,2%, частка зайнятих у сфері торгівлі становила 26,4%, а частка реалізованої продукції у загальному обсязі – 37,7%. на сьогодні в Україні спостерігаються негативні тенденції в економіці, спричинені дестабілізацією регіонів, внаслідок пандемії SARS-COV-2 що призводить до дисбалансу в розвитку галузей, у тому числі і торгівлі. Саме в таких умовах постійного дисбалансу ринкової кон'юнктури керівництво

торгівельних підприємств потребує достатньої інформації про стан як внутрішніх чинників, так і зовнішнього середовища.

В нормативно-правовій базі, що регулює питання контролю витрат існує велика кількість невідповідностей, що в свою чергу призводить до неточностей облікової інформації. Тому, потрібно внести в вітчизняні нормативно-правові документи зміни відповідно до міжнародних стандартів або розробити аналоги цих стандартів, для усунення всіх неточностей.

Облікова система торговельного підприємства щодо витрат має складатися з таких елементів: облікової політики й основних принципів ведення бухгалтерського обліку витрат; організаційної структури підрозділу, що відповідає за підготовку звітності та ведення обліку операційних витрат; розподілу обов'язків і повноважень між працівниками, які відповідають за ділянку обліку витрат; організації і підготовки, обробки та збереження документів, що відображують господарські операції за здійснення витрат; порядку відображення цих господарських операцій в облікових регістрах, форм методів узагальнення даних про витрати в облікових регістрах та звітності; критичних сфер обліку витрат, де ризик виникнення помилок чи викривлення фінансової звітності є особливо великим; засобів і процедур контролю, що передбачені в галузях системи обліку витрат.

В ТОВ «АВТО-СПРИНТ» формування облікової інформації здійснюється завідуючим відділу товарного обліку за допомогою програми «Рубікон». Вважаємо, що систему обліку на підприємстві можливо і навіть потрібно вдосконалювати, так як, наприклад, на окремому магазині є відсутнім відділ бухгалтерського обліку, а обліком займається людина, в якої навіть не має відповідної освіти, тобто, відсутня кваліфікація і є лише сподівання на професіональний досвід працівника, так як завідуючим відділу можливо стати лише пройшовши іспити та маючи досвід роботи у відповідній сфері.

Нами було запропоновано два способи покращення контролю за витратами (перелік трудової участі та систему зберігання товару на складі), що було

успішно запроваджено на підприємстві ТОВ «АВТО-СПРИНТ». Пропозиції мають свої апробації та позитивні результати в роботі підприємства торгівлі.

У внутрішньому контролі витрат діяльності підприємств торгівлі широко застосовуються аналітичні процедури, які передбачають оцінку динаміки, структури та рівня витрат. Аналіз витрат підприємств торгівлі проводиться з метою формування оптимальної величини собівартості реалізованих товарів, її складових та пошуку резервів їх зниження для підвищення конкурентоспроможності підприємства.

На прикладі ТОВ «АВТО-СПРИНТ» можемо внести такі пропозиції щодо покращення внутрішнього контролю витрат підприємств торгівлі:

- для зменшення обсягу окремих видів витрат визначити перелік відповідальних осіб;
- забезпечення максимального контролю за всіма елементами витрат;
- впровадити планування витрат за статтями;
- запровадити аналіз відхилень між запланованими та фактичними витратами звітного періоду;
- запровадження порівняльного аналізу витрат звітного періоду з витратами аналогічного попереднього періоду, з виявленням факторів впливу на зміну витрат;
- розглянути можливість користування послугами аудиторських фірм не лише для обов'язкового аудиту, а й задля контролю керівництвом стану справ та більш повної уваги про фінансовий стан підприємства.

Останнім часом почали впроваджувати сучасні аналітичні системи, призначені для вирішення завдань оперативного управління підприємством на основі даних реального часу. До корпоративних інтегрованих інформаційних систем нового покоління належать системи на базі сервісно-орієнтованих технологій. Представником систем цього класу є система Epicor 9, розроблена компанією Epicor Software (NASDAQ: EPIC). Програма дозволяє здійснювати ефективне управління продажем. В системі є вбудований CRM-блок, який дозволяє вести всю інформацію про клієнтів, необхідну для контролю,

починаючи від надходження контакту до перетворення контакту в повноцінного покупця, відстеження всіх його угод, відвантажень, рахунків, оплат і т.д. Є можливість не тільки вносити замовлення стандартним способом, наприклад точним введенням рядків, але і можливість копіювання інформації з Excel, Word, поштової системи в табличну частину. У користувача завжди є можливість подивитися історію закупівлі (що закуповував той чи інший клієнт певний час назад), подивитися чи додати одиницю продукції з існуючого шаблону, в разі якщо він попросить повторити таку ж закупівлю.

На підприємстві ТОВ «АВТО-СПРИНТ» використовують внутрішню інтегровану корпоративну систему – «Рубікон», що дуже добре себе зарекомендували та задовольняє основні потреби підприємства. Програма «Рубікон» дозволяє відстежувати терміни придатності товарів (що дозволяє уникнути збільшення операційних витрат через підвищення рівня витрат від псування товару); кількість залишків по кожному артикулу товару, кількість очікуваного товару (товару в дорозі або того, що замовлено і завантажено на складі).

Проаналізувавши систему контролю витрат, можна викласти наступні пропозиції щодо її вдосконалення. Необхідно використовувати попередній і оперативний контроль. Перевага надається ретроспективному контролю, що не дає змогу попередити помилки і зловживання на стадії їх планування і здійснення. Більш широке застосування попередніх і поточних форм контролю зможе значно знизити випадки помилок і шахрайства шляхом запобігання їм безпосередньо в процесі здійснення операцій підприємством. Іншим шляхом вдосконалення можна вважати постійний контроль за станом усунення недоліків і порушень, виявлених попередньою перевіркою. Перевірка вважається завершеною, якщо виявленні порушення усунено, винних у їх притягнуто до адміністративної, дисциплінарної чи матеріальної відповідальності і вжито заходів щодо недопущення таких порушень надалі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України, затверджений Верховною Радою України від 10.11.2018 № [2491-VIII](#). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Податковий кодекс України, затверджений Верховною Радою України від 02.12.2010 № 2755-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 № 996-XI, із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Верховна Рада України; Закон від 21.12.2017 р. № 2258-VIII // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.
5. Положення «Про Державну аудиторську службу України», затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2016 р. № 43. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF>
6. Положення «Про Державну фіскальну службу України», затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 р. № 236. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>.
7. Національне положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Затверджений наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №16 «Витрати» : наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №15 «Дохід» : наказ Міністерства фінансів України від 29.11.99 № 290. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.
10. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій, затверджена наказом МФУ від 30.11.1999 № 291. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
11. Порядок оформлення результатів документальних перевірок дотримання законодавства України з питань митної справи, податкового,

валютного та іншого законодавства платниками податків – юридичними особами та їх відокремленими підрозділами, Затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 20.08.15 р. № 727 (Редакція від 13.07.2018) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1300-15#Text>

12. Абрамчук М. Ю. Фінансовий облік : конспект лекцій / укладачі: М. Ю. Абрамчук, Ю. Г. Гуменна, І. В. Тютюнник, П. М. Рубанов. – Суми : Сумський державний університет, 2018. – 395 с.

13. Андросенко О.О. Економічна сутність витрат виробництва та їх роль у системі управління діяльністю промислових підприємств / О.О. Андросенко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2016. - № 15. – С. 122-126.

14. Білуха М. Т., Микитенко Т. В. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит: підручник. – К.: Українська академія оригінальних ідей. – 2005. – 888 с.

15. Бондаренко Т.Ю. Облік і контроль загальнопромислових витрат (на прикладі гірничо-збагачувальних підприємств): автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.09 —Бухгалтерський облік, аналіз та аудит / Т.Ю. Бондаренко – К., 2009. – С. 19.

16. Бутинець Ф.Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління / Ф.Ф. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: міжнар. зб. наук. праць. / Серія: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. – 2012. – № 1 (22). – С. 11–18.

17. Бутко А. Д. Теорія економічного аналізу: Підруч. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 411 с.

18. Войтенко Т. Усе про облік витрат на виробничому підприємстві. / Т. Войтенко, Н. Ворона. – Х.: Фактор, 2009. – 266 с.

19. Голов С. Ф. Управлінський облік: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2018 – 534 с.

20. Гордополов, В.Ю. Облік і внутрішній контроль в системі управління витратами підприємств торгівлі / В. Ю. Гордополов // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Економіка. – Ужгород : ПП"Повч Р.М.", 2010. – С. 157–161. – Електронний ресурс. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Nvuu/Ekon/2010_29_1/statti/33.htm.

21. Гордополов В.Ю. Облік і контроль витрат операційної діяльності підприємств торгівлі: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.09 —Бухгалтерський облік, аналіз та аудит / В.Ю. Гордополов. – К., 2009. – С. 20.

22. Горошанська О. О. Аналіз господарської діяльності: методичні матеріали та завдання для самостійної роботи студентів напряму підготовки

6.030509 «Облік і аудит» галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». – Харків, ХДУХТ 2015. – С. 259.

23. Гриценко, О.І. Сутність витрат на якість обслуговування [Текст] / О.І. Гриценко // Інноваційна економіка. – 2012. – Вип. 5 (31). – С. 133-137.

24. Головацька С.І., Сашко О.П. Внутрішній контроль витрат підприємства: організаційно-методичні аспекти/ С. І. Головацька, О. П. Сашко// Науковий журнал «Молодий вчений» № 5 (32) травень, 2016 р – с. 36-40. – Електронний ресурс. – Режим доступу: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/5_32_2016.pdf.

25. Гуцайлюк З. В. Облік витрат: нові підходи до формування інформаційної системи / З. В. Гуцайлюк // Науково-практичне видання «Незалежний аудитор». – Тернопіль, 2016. – вип. 26 (II) – С. 12 – 17.

26. Данилко В. К., Кушніренко О. М., Марченко К. С. Управління витратами: Навч. посібник. – К.: Каравела, 2012. – 216 с.

27. Давидович І. Є. Управління витратами: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів/ І. Є. Давидович. – К: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.

28. Дерій В.А. Поняття і значення економічного контролю для мінімізації витрат та максимізації доходів підприємств / В.А. Дерій // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – № 2. – 48–56 с.

29. Заросило А.П. Сучасні інформаційні технології для аналізу господарської діяльності підприємств/ А. П. Заросило// Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – Київ. – 2016. – Вип. 4-2 (04). – С. 82 -86.

30. Захарченко Л.А., Жаданова Ю.О., Яцкевич І.В. Управління витратами: навч. посібник до практичних занять з курсу «Управління витратами». – Одеса: ОНАЗ, 2009. – 216 с.

31. Іванюта П. В., Лугівська О. П. Управління ресурсами і витратами/ За ред. Д.е. н., проф. С.М. Іванюти. – К.: ЦУЛ, 2009. – 320 с.

32. Кадацька А.М. Облік витрат: теоретичний та практичний аспект / А. М. Кадацька // Інфраструктура ринку – Суми. – 2017. – Вип. 4 – С. 138 – 141.

33. Каменська Т.О. Облік, аналіз та внутрішній аудит витрат виробництва: навч. посібник. / Т.О. Каменська та ін. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2007. – 128 с.

34. Канак І. Й. Облік витрат за центрами відповідальності / І. Й. Канак// Бухгалтерський облік, аналіз і контроль в системі управління підприємством: матеріали VI науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії. – 2011. – С. 186-188.

35. Коба О. В. Витрати підприємства та їх класифікація для потреб управління й економічного аналізу [Електронний ресурс] / О. В. Коба, Ю. Ю. Миронова // Причорноморські економічні студії. - 2016. - Вип. 4. - С. 99-103. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_4_23

36. Ковалевська В. Ю. Організація системи внутрішнього контролю витрат на підприємствах / В. Ю. Ковалевська, О. М. Панченко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2010. - Вип. 41. - С. 229-233 // [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpqgvzdia_2010_41_22.

37. Ковалюк О.М. Контроль витрат на виробництво молочної продукції в системі управлінського обліку в Україні / О.М. Ковалюк, О.А. Колібаба // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. -2014. - Вип. 794. - С. 263-267.

38. Курак, А. І. Облік та контроль забезпечень майбутніх витрат і платежів в управлінні ризиками підприємства: автореферат дис..канд.екон.наук / Курак А. І. // Львів : ЛТЕУ, 2019. – 21 с.

39. Лучик С. Д. Особливості автоматизації обліку витрат виробництва / С. Д. Лучик // Бухгалтерський облік, аналіз і аудит. – 2014. – Вип. IV (56). – С. 209 – 217.

40. Мазаракі А., Лагутін В. Ринок споживчих товарів в Україні: посткризові тенденції / А. Мазаракі, В. Лагутін // Економіка України. – 2011. – № 9. – С. 17–26.

41. Матюха М. М. Шляхи удосконалення бухгалтерського обліку витрат діяльності підприємства/ М. М. Матюха, А. І. Ткачова // Ефективна економіка. Видавництво ТОВ «ДКС-центр». – 2015. – Вип. 11. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4547>.

42. Матюшина Ю.І. Класифікація витрат як передумова організації управління підприємством / Ю.І. Матюшина // Економіка і регіон: наук. вісн. - Полтава: ПолтНТУ. – 2013. – Вип. 2(39). - С. 98 – 103.

43. Матюшина Ю. І. Особливості обліку витрат за центрами відповідальності на газовидобувних підприємствах / Ю. І. Матюшина // Інноваційна економіка, інтелектуальна власність та трансфер технологій: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 16–17 квітня 2014 р. – Д.: НГУ, 2014. – С. 209-211

44. Миронова Ю. Ю. Необхідність впровадження системи внутрішнього контролю витрат виробництва на промислових підприємствах: теоретичний та методичний аспекти / Ю. Ю. Миронова, Ю. І. Матюшина, Я. О. Копиця // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія :

Економіка і менеджмент. – 2016. – Вип. 17. – С. 169-172. – Електронний ресурс. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2016_17_36.

45. Мних Є. В. Економічний аналіз: підручник/ Є. В. Мних – К.: Знання, 2011. – 630 с.

46. Мних Є. В. Фінансовий аналіз: підручник/ Є. В. Мних, Н. С. Барабаш. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.

47. Несходовський І. С. Інформаційні системи і технології фінансового контролю: навч. посіб. / І. С. Несходовський. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 231 с.

48. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

49. Піскунова Н. В. Аналіз витрат виробництва як важлива ланка ефективного управління промислового підприємства / Н. В. Піскунова // Економічний аналіз : зб. наук. Праць. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр «Економічна думка», 2013. – Том 13. – С. 357-364.

50. Попов О. Управління витратами / О. Попов // Економічна енциклопедія: у 3 т. Т. 3. – К. : Видавничий центр “Академія”, 2007. – 952 с.

51. Присяжнюк Л.Г. Оптимізація витрат підприємств машинобудівної галузі / Л.Г. Присяжнюк // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – 2017. – № 14. – С. 23 – 34.

52. Руденко О. О. Визначення понять “центр витрат” і “центр відповідальності” в діяльності виробничих підприємств / О. О. Руденко // Управління розвитком. – 2013. – Вип. 23. – С. 24-27.

53. Свиноус І. В. Методичні засади формування системи управління витратами на сільськогосподарських підприємствах/ І. В. Свиноус // Економіка та держава. –2016. – Вип9. – С. 9-12.

54. Славута О. І. Конспект лекцій з дисципліни «Управління витратами» (для студентів 4 курсу всіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 Економіка підприємства) / О. І. Славута; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 38 с.

55. Сопко В.В. Організація оцінки і обліку доходів та витрат в системі економічної безпеки підприємства/ В. В. Сопко// Фінанси, облік і аудит. – 2013. – Вип. 2(22). – С. 241-251.

56. Скуратівська Д. В. Шляхи вдосконалення управління витратами виробництва на підприємствах / Д. В. Скуратівська // Економічні науки: міжнародний науковий журнал. – 2016. - Вип. № 6. – С. 146–148.

57. Сук П. Л. Формування облікової інформації про витрати / П. Л. Сук // Облік і фінанси. – 2016. – № 2 (72). – С. 76-80

58. Турило А. М., Кравчук Ю. Б., Турило А. А. Управління витратами підприємства: навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2006. – 120 с.
59. Цал-Цалко Ю. С. Витрати підприємства : навч. посіб. /Ю. С. Цал-Цалко. – К. : ЦУЛ, 2002. – 656 с.
60. Чорна М.В. Управління витратами : навчальний посібник / Чорна М.В., Смірнова П.В., Бугріменко Р.М. // Харків : ХДУХТ, 2017 - 166 с.
61. Шубіна С. В. Теоретико-методичні підходи до сутності витрат / С. В. Шубіна, К. І. Іщенко // Вісник Університету банківської справи. – 2015. – Вип. 3. – С. 91–96.
62. Шурпенкова Р. К. Інформаційні технології для проведення економічного аналізу на підприємстві/ Р. К. Шурпенкова// Проблеми інтеграції України у світовий фінансовий простір. – Львів. 2014. – Вип. № 1 (105). – С. 423–430.
63. Юрченко О. А. Методика внутрішнього контролю витрат іншої операційної діяльності / О. А. Юрченко // Економічний часопис-XXI. - 2013. - № 1-2(2). – С. 52-55. – Електронний ресурс – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2013_1-2%282%29_18.
64. Ющак Ж. М. Класифікація витрат, орієнтована на ефективне управління підприємством / Ж. М. Ющак // Вісник ЖДТУ. – 2012. – № 3. – С. 203–208.
65. Ющишина Л. О. Системний підхід до процесу формування методичних засад аналізу витрат / Л. О. Ющишина // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. - 2012. - Вип. 9(4). - С. 437-446 . – Електронний ресурс – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2012_9\(4\)_48](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2012_9(4)_48).
66. Ясінська А. І. Методологія та організація системно-орієнтованого управління витратами підприємства для прийняття управлінських рішень / А. І. Ясінська, Н. І. Подольчак // Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. – 2012. – Вип. 7(727). – С. 161-172.

ДОДАТКИ

Додаток А

Підприємство ТОВ «АВТО-СПРИНТ»
 Територія Україна, Рівненська обл., місто Рівне
 Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю
 Вид економічної діяльності Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й устаткуванням
 Середня кількість працівників¹ 183
 Адреса, телефон 33024, Рівненська обл., місто Рівне, вулиця Млинівська, будинок 18.
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

КОДИ	
	01
	36834568
	4412500000
	233
	46.61

*

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2020 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	17018	17558
первісна вартість	1001	20421	21069
накопичена амортизація	1002	3404	3512
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	96433	99493
первісна вартість	1011	115719	119391
знос	1012	19287	19899
Інвестиційна нерухомість:	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи:	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	113450	117050
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		
Виробничі запаси	1101	2280	2580
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104	18250	18730
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестраховання	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	810	980
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1030		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
з нарахованих доходів	1140		

із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	360	1350
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167		
Витрати майбутніх періодів	1170	490	730
Частка перестраховика у страхових резервах	1180		
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	220	180
Усього за розділом II	1195	20920	23820
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	134860	141600

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2		
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	100000	100000
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	1560	2680
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	101560	102680
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510	21970	21970
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви, у тому числі:	1530		
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531		
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532		
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533		
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534		
Інвестиційні контракти;	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	21970	21970
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість:			
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	1697	2543
за товари, роботи, послуги	1615	6786	10170
за розрахунками з бюджетом	1620	566	848
за у тому числі з податку на прибуток	1621		
за розрахунками зі страхування	1625		
за розрахунками з оплати праці	1630		
за одержаними авансами	1635		
за розрахунками з учасниками	1640		
із внутрішніх розрахунків	1645		

за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665	20	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	2262	3390
Усього за розділом III	1695	11310	16950
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	134860	141600

Додаток Б

Підприємство _____ ТОВ «АВТО-СПРИНТ» _____
 Територія __ Україна, Рівненська обл., місто Рівне _____
 Організаційно-правова форма господарювання _____ Товариство з обмеженою
 відповідальністю _____ за КВЕД _____
 Вид економічної діяльності _ Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й _____
 устаткуванням _____
 Середня кількість працівників¹ _ 183 _____
 Адреса, телефон _ 33024, Рівненська обл., місто Рівне, вулиця Млинівська, будинок 18. _____
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту
 про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку _____
 за міжнародними стандартами фінансової звітності _____

КОДИ		
		01
		36834568
		4412500000
		233
		46.61

*

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за _____ рік _____ 2020__ р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	196060	157640
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(192209)	(154880)
Валовий:			
прибуток	2090	3851,0	2760,0
збиток	2095	()	()
Інші операційні доходи	2120	1710,0	2256,0
Адміністративні витрати	2130	(4011,0)	(3100,0)
Витрати на збут	2150	(1100,0)	(1230,0)
Інші операційні витрати	2180	(374,0)	(598,0)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	76,0	88,0
збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	90,7	36,0
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	()	()
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	()	()
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	166,7	124,0
збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	41,7	31,0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	125,0	93,0
збиток	2355	()	()

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	94530	78024
Витрати на оплату праці	2505	31510	26008
Відрахування на соціальні заходи	2510	12604	10403
Амортизація	2515	15755	13004
Інші операційні витрати	2520	3151	2601
Разом	2550	157550	130040

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Додаток В

Підприємство ТОВ «АВТО-СПРИНТ»
 Територія Україна, Рівненська обл., місто Рівне
 Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю
 Вид економічної діяльності Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й устаткуванням
 Середня кількість працівників¹ 183
 Адреса, телефон 33024, Рівненська обл., місто Рівне, вулиця Млинівська, будинок 18.
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

КОДИ		
		01
36834568		
4412500000		
233		
46.61		

*

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	1851,0	17018
первісна вартість	1001	2221,2	20421
накопичена амортизація	1002	370,2	3404
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	10489,0	96433
первісна вартість	1011	12586,8	115719
знос	1012	2097,8	19287
Інвестиційна нерухомість:	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи:	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	12340,0	113450
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		
Виробничі запаси	1101	3540	2280
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104	15990	18250
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестраховання	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	210	810
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1030		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
з нарахованих доходів	1140		

із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	700	360
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167		
Витрати майбутніх періодів	1170	380	490
Частка перестраховика у страхових резервах	1180		
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	180	220
Усього за розділом II	1195	20240	20920
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	144020	134860

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2		
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	100000	100000
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	9190	1560
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	109190	101560
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510	21970	21970
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви, у тому числі:	1530		
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531		
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532		
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533		
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534		
Інвестиційні контракти;	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	21970	21970
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість:			
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	19280	1697
за товари, роботи, послуги	1615	7710	6786
за розрахунками з бюджетом	1620	643	566
за у тому числі з податку на прибуток	1621		
за розрахунками зі страхування	1625		
за розрахунками з оплати праці	1630		
за одержаними авансами	1635		
за розрахунками з учасниками	1640		
із внутрішніх розрахунків	1645		

за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		20
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	2570	2262
Усього за розділом III	1695	12850	11310
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	144020	134860

Додаток Г

Підприємство ТОВ «АВТО-СПРИНТ»
 Територія Україна, Рівненська обл., місто Рівне
 Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю
 Вид економічної діяльності Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й устаткуванням
 Середня кількість працівників¹ 183
 Адреса, телефон 33024, Рівненська обл., місто Рівне, вулиця Млинівська, будинок 18.
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

КОДИ	
	01
	36834568
	4412500000
	233
	46.61

*

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за рік **2019** р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	157640	133210
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(154880)	(130623)
Валовий:			
прибуток	2090	2760,0	2587,0
збиток	2095	()	()
Інші операційні доходи	2120	2256,0	819,0
Адміністративні витрати	2130	(3100,0)	(2769,0)
Витрати на збут	2150	(1230,0)	
Інші операційні витрати	2180	(598)	(633,0)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	88,0	4,0
збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	36,0	153,3
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	()	()
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	()	()
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	124,0	157,3
збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	31,0	39,3
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	93,0	118,0
збиток	2355	()	()

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	78024	64404
Витрати на оплату праці	2505	26008	21468
Відрахування на соціальні заходи	2510	10403	8587
Амортизація	2515	13004	10734
Інші операційні витрати	2520	2601	2147
Разом	2550	130040	107340

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток Д

Підприємство ТОВ «АВТО-СПРИНТ» Дата (рік, місяць, число) _____ за ЄДРПОУ _____
 Територія Україна, Рівненська обл., місто Рівне за КОАТУУ _____
 Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою за КОПФГ _____
 відповідальністю _____
 Вид економічної діяльності Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й за КВЕД _____
 устаткуванням _____
 Середня кількість працівників¹ 183
 Адреса, телефон 33024, Рівненська обл., місто Рівне, вулиця Млинівська, будинок 18.
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку _____
 за міжнародними стандартами фінансової звітності _____

КОДИ		
		01
		36834568
		4412500000
		233
		46.61

*

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018р.**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	17910	18510
первісна вартість	1001	21492	22212
накопичена амортизація	1002	3582	3702
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	101490	104890
первісна вартість	1011	121788	125868
знос	1012	20298	20978
Інвестиційна нерухомість:	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи:	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	119400	123400
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		
Виробничі запаси	1101		
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104	16450	19150
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестраховування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	600	210
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1030		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		

з нарахованих доходів	1140		
із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	780	700
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167		
Витрати майбутніх періодів	1170	260	380
Частка перестраховика у страхових резервах	1180		
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	60	180
Усього за розділом II	1195	18150	20620
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	137550	144020

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2		
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	100000	100000
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	9110	9190
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	109110	109190
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510	21970	21970
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви, у тому числі:	1530		
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531		
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532		
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533		
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534		
Інвестиційні контракти;	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	21970	21970
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість:			
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	970	1928
за товари, роботи, послуги	1615	3882	7710
за розрахунками з бюджетом	1620	324	643
за у тому числі з податку на прибуток	1621		
за розрахунками зі страхування	1625		
за розрахунками з оплати праці	1630		
за одержаними авансами	1635		
за розрахунками з учасниками	1640		

із внутрішніх розрахунків	1645		
за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	1294	2570
Усього за розділом III	1695	6470	12850
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	137550	144020

Додаток Ж

Підприємство ТОВ «АВТО-СПРИНТ»
 Територія Україна, Рівненська обл., місто Рівне
 Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою
 відповідальністю Товариство з обмеженою
 Вид економічної діяльності Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й
 устаткуванням за ЄДРПОУ
 Середня кількість працівників¹ 183
 Адреса, телефон 33024, Рівненська обл., місто Рівне, вулиця Млинівська, будинок 18.
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту
 про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

КОДИ		
		01
36834568		
4412500000		
233		
46.61		

*

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за рік 2018 р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	133210	131820
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	130623	129462
Валовий:			
прибуток	2090	2587,0	2358,0
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	819,0	1200,0
Адміністративні витрати	2130	2769,0	2550,0
Витрати на збут	2150		
Інші операційні витрати	2180	633,0	837,0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	4,0	171,0
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	153,3	
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250		61,0
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	157,3	110,0
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	39,3	33,0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		

Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	118,0	77,0
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	118,0	77,0

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	64404	64944
Витрати на оплату праці	2505	21468	21648
Відрахування на соціальні заходи	2510	8587	8659
Амортизація	2515	10734	10824
Інші операційні витрати	2520	2147	2165
Разом	2550	107340	108240

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		